

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

30 МАЯ 2015 г.

СУБОТА

№ 101 (27959)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Дэсант на Паўночным полюсе

Паміж Пікаса і Далі

Скураныя курткі ліхіх 90-ых

СТАР 5

СТАР 5

СТАР 6

ШМАТВЕКТАРНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Вынікам двухдзённага афіцыйнага візіту Аляксандра Лукашэнкі ў Пакістан стала Ісламабадская дэкларацыя беларуска-пакістанскага партнёрства

Яе падпісалі кіраўнік нашай дзяржавы і прэм'ер-міністр Пакістана Наваз Шарыф, паведамляе БЕЛТА.

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, падводзячы вынікі перамоў з прэм'ер-міністрам Пакістана, двухбаковыя дамоўленасці адлюстраваны ў двух дзясятках дакументаў, падпісаных падчас візіту кіраўніка беларускай дзяржавы ў Пакістан. «Мы ў Беларусі ўспрымаем Пакістан як аднаго з лідараў мусульманскага свету, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Гэта непарадак, калі такая краіна не прадстаўлена ў цэнтры Еўропы». У сувязі з гэтым бакі дамовіліся аб будаўніцтве будынка пасольства Пакістана ў Мінску.

Прэзідэнт Беларусі запрасіў пакістанскія кампаніі прыняць удзел у стварэнні сваіх вытворчасцяў у беларуска-кітайскім тэхналагічным парку. «Мы для гэтага створым вам неабходныя ўмовы. А падатковыя льготы там беспрэцэдэнтныя», — сказаў беларускі лідар.

Беларускі бок асабліва зацікаўлены ў тым, каб, прыйшоўшы ў Беларусь, Пакістан стварыў сучасныя швейныя, тэкстыльныя вытворчасці, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «У вас вялікі вопыт у гэтым. У нас жа ёсць для гэтага вельмі добрая база», — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. «Ваша прадукцыя з гэтых прадпрыемстваў, наша сумесная прадукцыя будзе карыстацца велізарным попытам. Гэта той тавар, якога сёння не хапае на прасторы былога Саюза, і мы яго завозім з розных краін. Думаем, што ваша прадукцыя будзе канкурэнтная і на еўрапейскім рынку», — лічыць Прэзідэнт Беларусі.

У Пакістане працавала вялікая беларуская дэлегацыя, у складзе якой былі як міністры, так і прадпрыемальнікі, кіраўнікі буйных дзяржаўных і прыватных структур. За час іх працы ў Пакістане дасягнуты дамоўленасці аб стварэнні ў абедзвюх краінах сумесных прадпрыемстваў па вытворчасці патрэбнай для двух бакоў прадукцыі. Міністр інфармацыі Лілія Ананіч у гутарцы з журналістамі адзначыла: «Мы бачым, што ў Пакістане вялікая зацікаўленасць на ўсіх узроўнях працягвацца да нашай краіны, да візіту кіраўніка беларускай дзяржавы. Усе гэтыя дні прэса Пакістана актыўна асвятляла падзеі: і бізнес-форум, і візіт кіраўнікоў міністэрстваў, дзелавых колаў, профільных структур».

«Прамая лінія»

ЭНЕРГАЭФЕКТЫўНАСЦЬ У ПОБЫЦЕ

Бадай, кожны з нас марыць пра цёплы і ўтульны дом. Яшчэ лепей, калі ён не патрабуе вялікіх выдаткаў на ўтрыманне. Дасягнуць гэтага можна дзякуючы энергаэфектывнасці. Галоўнае — рабіць усё з розумам. Ці наса-мрэч энергаэфектывнасці? Класы энергаэфектывнасці бытавой тэхнікі — рэкламы ход ці рэальнае выгада? Як не аплываць залішнія ацяпленне? На гэтыя і іншыя пытанні **3 чэрвеня з 11.00 да 12.00** падчас «прамай лініі» ў рэдакцыі газеты «Звязда» адкажа **намеснік старшын Дзяржстандарта — дырэктар дэпартаменту па энергаэфектывнасці Сяргей Аляксандравіч СЯМАШКА.**

Задаваць пытанні падчас «прамай лініі» можна будзе па тэлефоне: **8 (017) 287 18 71.** Папярэднія пытанні дасылайце на электронны адрас рэдакцыі (**info@zvyazda.minsk.by**) або задавайце па тэлефонах: **8 (017) 292 38 02** ці **8 (017) 287 17 51.**

ЗА КРОК ДА ДАРОСЛАГА ЖЫЦЦЯ

Фота Марыны БЕГУНОВИЧ

30 мая ў беларускіх школах прагучаць апошнія званкі для 54 тысяч адзінаццацікласнікаў. А ўжо 1 чэрвеня ім давядзецца здаваць свой першы выпускны экзамен. Сёлёты выпускнікоў чакаюць чатыры асярэдкі іспыты — па матэматыцы, беларускай ці рускай мове на выбар, замежнай мове і гісторыі Беларусі. Дарэчы, абавязковы экзамен па роднай гісторыі адзінаццацікласнікі будуць здаваць упершыню. Новы абавязковы экзамен замяніў іспыт па выбары: раней гэта магла быць і літаратура, і фізікультура, і тая ж гісторыя Беларусі або геаграфія ці біялогія. Выбар заставаўся за

выпускніком... Цяпер жа ўсе адзінаццацікласнікі павінны будучы прадэманстраваць экзаменацыйнай камісіі свае веды па гісторыі роднай краіны. Для выпускнікоў 2015-га і 2016 гадоў экзамен па гісторыі Беларусі будзе грунтавацца толькі на тым матэрыяле, які школьнікі вывучалі ў 10-м і 11-м класах, паколькі пасля базавай школы яны іспыт на гэтай дысцыпліне ўжо здавалі. Выпускныя экзамены чакаюць і дзевяцікласнікі. З базавай школы выпускнікоў 89 тысяч вучняў. А вось іх задача спрадзілася — на выхадзе засталася ўсяго тры экзамены: па беларускай, рускай мовах і матэматыцы.

Сёлета, акрамя традыцыйнага абвясчэння па тэлебачанні і радыё, экзаменацыйныя тэксты і заданні будуць накіраваны ў кожную ўстанову адукацыі па электроннай пошце і размешчаны на галоўнай старонцы партала Міністэрства адукацыі (edu.gov.by). Выпускныя вечары Міністэрства адукацыі рэкамендавала правесці ў школах 11 і 12 чэрвеня, каб у выпускнікоў застаўся час на адпачынак і падрыхтоўку да цэнтралізаванага тэсціравання.

Сёлета заканчвае сваю родную гімназію №28 мінчанка Надзея БОНДАРАВА. У марах дзяўчыны і яе мамы Волгі Барысаўны — наступленне ў БДУ на механіка-матэматычны факультэт.

Надзея НИКАЛАЕВА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Жанна БАТУРЫЦКАЯ, начальнік упраўлення выканання прысудаў Дэпартаменту па выкананні пакаранняў МУС:

«Амніставаня грамадзяне не выпадаюць з поля зроку праваахоўных органаў. Кожны чалавек, які вызваецца на амністыю, бярыцца на ўлік органамі ўнутраных спраў. Працяглы перыяд пасля вызвалення ён стаіць на кантролі ў АУС па месцы жыхарства, лёс гэтага чалавека прасочваецца. Дарэчы, перад кожнай амністыяй праводзіцца сур'ёзная аналітычная работа, каб вызначыць, што адыбываецца з грамадзянамі пасля амністыі. Агульная доля рэцыдываў усяго каля 5%».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 30.05.2015 г.

Долар ЗША	14890,00 ▲
Еўра	16300,00 ▲
Рас. руб.	280,50 ▼
Укр. грыўня	705,69 ▲

Парламенцкі дзённік

НІЯКАЙ ШТОМЕСЯЧНАЙ ІНДЭКСАЦЫІ ЦЭН У БУДАЎНІЦТВЕ

Пра гэта на сумесным пасяджэнні дзвюх палат беларускага парламента паведаміў віцэ-прэм'ер Анатоль КАЛІНІН

Галоўнымі тэмамі чарговага справаздачы членаў урада ў Аваляй зале Палаты прадстаўнікоў сталі транспарт, будаўніцтва, жыллёва-камунальная гаспадарка, сувязь і інфарматызацыя.

Дакладчык Анатоль Калінін, намеснік прэм'ер-міністра, у сваім выступленні заўважыў, што складаныя знешнія ўмовы выклікалі запаволенне росту эканомікі краіны. Па яго словах, у гэтай сітуацыі асноўны прырытэнт неабходна надаць матэрыяльнай сферы, «развіццю, а не спажыванню, інвестыцыям, а не выдаткам на хоць і важныя, але не вытворчыя патрэбы».

Віцэ-прэм'ер заявіў, што ў Беларусі больш не будзе ніякай індэксацыі цэн у будаўніцтве, а будучы прыміячца тэя лічы, якія закладзены ў дагаворах. «З 1 студзеня бягучага года ўкаранены ў практыку будаўніцтва змяненны дагаворны і кантрактныя цэны. Ажыццэлены пераход на практаванне ў дзейнасці іншых штомесячных індэксаў больш не будзе. Ёсць каштарыс, ёсць дагавор, цана, па якой разлічваецца, зыходзячы з прагнозных ін-

дэксаў змянення кошту будаўніцтва, зацверджаных Мініэканоміі. Бакі падпісалі гэты дагавор і нясуць адказнасць за яго выкананне», — сказаў Анатоль Калінін.

Дакладчык дадаў, што, калі падрадчык затраціў больш сродкаў на арэнду будынка, гэта яго страта, «а атрымаў эканомію — гэта яго прыбытак».

Паводле слоў Анатоль Калініна, цяпер за кошт змянення супрацьпажарных патрабаванняў удалося дабіцца зніжэння кошту аб'ектаў, што будуюцца, на \$10-\$30 (на 1 кв.м), а таксама на \$100-\$500 на тону металканструкцыі. Віцэ-прэм'ер расказаў таксама, што доля арэнднага жылля ў нашай краіне да 2020 года павялічыцца ў 6 разоў. Цяпер доля арэнднага жылля дасягнула 11,7 працэнта. На думку віцэ-прэм'ера, пашырэнне дзяржаўнага фонду арэнднага жылля павінна адыграць значную ролю ў вырашэнні пытанняў працоўнай міграцыі, а таксама стаць метадам рэгулявання на рынку найму жылых памяшканняў і добрай альтэрнатывай прыватнаму жыллому фонду, які здаецца.

Яшчэ адно аб'яцанне ўрада — выключэнне магчыма-сці з'яўлення ў жыроўках неабгрунтаваных плацяжоў. «Распрацавана і ўкаранена праграма забеспячэння адзінай інфармацыйнай сістэмы па ўліку, разліку і налічэнні плаці за паслугі ЖКГ. Пасля паўсюднага ўкаранення адзінай праграмы будзе выключана магчыма-сць уключэння неабгрунтаваных плацяжоў у жыроўкі», — падкрэсліў Анатоль Калінін. Усе разлікі па паслугах ЖКГ будуць праводзіцца разлікова-даведчанымі цэнтрамі ў АРІП, дадаў ён.

Віцэ-прэм'ер закрануў тэму неўласцівых паслуг, якія выконваюць арганізацыі ЖКГ. «Выкананне і аплата работ, звязаных з аказаннем неўласцівых паслуг, павінна ажыццяўляцца толькі на дагаворнай аснове з кампенсацыі панесеных затрат», — лічыць віцэ-прэм'ер. Жылёва-эксплуатацыйная арганізацыя павінна займацца эксплуатацыйнай толькі жыллага дома, вонкавыя інжынерныя сеткі павінны быць перададзены арганізацыям — пастаўшчыкам паслуг, дадаў ён.

СТАР 2

Надвор'е

Рэпетыцыя лета

Сіноптыкі спадзяюцца, што замарзкаў больш не будзе

У суботу ўмовы надвор'я на тэрыторыі Беларусі будзе ў асноўным вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, паведамілі спецыялісты Рэспубліканскага гідрамет-цэнтра Мінпрыроды.

Таму какаецца пераменная воблачнасць, а на ўсходзе краіны і месцамі ў заходніх раёнах пройдуць дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Па Гомельскай і Магілёўскай абласцях месцамі моцныя дажджы. Вечер умераны, па паўднёвым усходзе парывісты. Максімальная тэмпература паветра складзе 19-25 цяпла, па паўднёвым усходзе — плюс 16-18 градусаў. У няздэлю ўначы праз тэрыторыю краіны будзе рухацца атмасферны фронт, а ўдзень з боку Заходняй Еўропы распаўсюдзіцца вобласць павышанага атмасфернага ціску. Таму ўначы месцамі па краіне, а ўдзень у асобных раёнах Віцебскай вобласці пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы будзе 6-12 цяпла, а ўдзень — ад плюс 17 градусаў па поўначы да 25 цяпла па паўднёвым усходзе.

Ужо з першых дзён лета ў наш бок пачне наступаць больш цёплае паветра з поўдня Цэнтральнай Еўропы. Таму ў панядзелак будзе пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы складзе 5-12 цяпла, удзень — плюс 19-26 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

КОРАТКА

Беларусы да канца 2015 года будуць пакрываць каля 40 працэнтаў кошту паслуг ЖКГ.

Пуцёўкі ў санаторыі «Беларусь» у Міхоры ў 2015 годзе закулцяцца не будуць. З-за абвясчэння палітычнай сітуацыі ва Украіне і адсутнасці рэгулярных зносін няма магчымасці гарантаваць бяспечны транзіт па тэрыторыі гэтай краіны і дастаўку дзяцей у Крым.

Службу ў місіі Часовых сіл ААН у Ліване прайшлі 15 беларускіх ваеннаслужачых.

Гэтым летам датацыя са сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхавання кампенсуе ад 40 да 75 працэнтаў кошту дзіцячых пуцёўкі ў за-лежнасці ад тыпу лагера.

Зменены патрабаванні да ўтрымання балконаў і лоджый. Акрамя іншага, правілі цяпер забараняецца іх загрузшчванне.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Шатландскі журналіст прызнаўся, што перадаваў ФБР дакументы на чыноўнікаў ФІФА

Арышты высокапастаўленых дзеячў Міжнароднай федэрацыі футбольных асацыяцый (ФІФА) пачаліся пасля таго, як адпаведныя звесткі ў ФБР падаў шатландскі журналіст Эндрў Джэнінгс, вядомы сваімі расследаваннямі дзейнасці спартыўных функцыянераў. «Я даў сваім Twitter, па словах журналіста, яго мэтай з'яўляецца цяперашні старшыня ФІФА Ёзэф Блатэр. У Швейцарыі 27 мая была заведзена крымінальная справа, якая датычыцца выбараў краін-гаспадарніч чэмпіянату свету 2018 і 2022 гадоў. Па падарэзні ў карупцыі затрымалі дзевяць чыноўнікаў ФІФА.

У Італіі суд абавязаў маці-вегетарыянку карміць сына мясам

У Італіі суд абавязаў маці-вегетарыянку карміць сына мясам хаця 6 раз на тыдзень, перадае The Local. Бацька хлопчыка па-скардзіўся, што яго былая жонка пасадзіла дзіця на вегетарыянскую дыету. З 2006 года жанчына, якая жыве ў горадзе Бергама, карміла сына толькі гароднінай і кашамі. Былы муж падаў заяву ў суд, у якой паведаміў, што гэта рашэнне прымалася без яго ўдзелу і падобны рацыён можа пагражаць здароўю дзіцяці. Калі бацька і сын праводзілі разам час у выхадныя, яны абедалі ў рэстаранах хуткага харчавання «Мак-Дональдс», гатавалі дэсерты і мяса. Бабуля хлопчыка карміла яго сасіскамі і авечым сырам. Па словах маці, пасля гэтага ў дзіцяці пачынаў балель жыццё. У пастанове суда таксама адзначаецца, што бацька хлопчыка не павінен карміць яго мясам часцей за два разы на тыдзень.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Псіхалагі патлумачылі ўплыў цыннізму на зарплату

Цыннічае стаўленне да на-вакольных з'яўленняў у доўгатэрміновай перспектыве прыводзіць да падзення даходаў чалавека, сцвярджаюць нямецкія псіхалагі. Цыннізм не дае людзям зарабляць шмат грошай, хутчэй за ўсё, таму, што цыннікі схільны не даяраць людзям і таму выпускаюць магчымасці атрымаць дапамогу ад блізкіх.

Яны прывыклі падазраваць дрэннае ў дзеяннях іншых людзей, адмаўляюцца ўдзельнічаць у калектыўных дзеяннях і прасяць ад дапамозы ў складанай сітуацыі — усё гэта з часам ўдарае па іх фінансавым дабрабыту. Акрамя таго, цыннікі могуць расходваць занадта шмат рэсурсаў на самаабарону і «прыкрыццё тылоў» — у шкоду ўласнаму прафесійнаму росту.

Я зноў выбіраю «Звязду»

«НЕЛЬГА НЕ ЛЮБІЦЬ НАШУ МОВУ, НЕЛЬГА НЕ ЧЫТАЦЬ НА ЁЙ — У ТЫМ ЛІКУ ГАЗЕТУ»

Галіна НІЧЫПАРОВІЧ, жылхарка вёскі Магілёна Уздзенскага раёна:

...Больш чым 30 гадоў я адпрацавала паштальёнам — любіла сваю работу яшчэ і за тое, што была магчыма-сць пазнаёміцца з рознымі выданнямі. Але найбольш — і яшчэ тады — прываблівала «Звязда». На маім участку яе шмат хто выпісваў: брат майго мужа Вікенцій Нічыпаровіч, суседкі Ніна Насевіч, Ніна Туміловіч, Іна Матусевіч... Як паштальён, я, здаралася, у некага пыталася: «Можа, хочаце змяніць выданне, выпіскае нешта іншае?» Што тады здзіўляла, падпісчыкі іншых газет маглі пагадзіцца, сказаць: «А давайце і сапраўды паспрабуем...» Чытачы «Звязды» заўсёды казалі: «Не!» Чым гэта газета і брала, і бяра? У першую чаргу, ну вядома ж, мовай. Не ведаю, які іншым, а ў мяне дык свята на душы, калі бачу тэкст па-беларуску. Значыць, усе словы ў ім нашы — цёплыя, родныя. Зрэдку, здарэцца, не адразу мне зразумельны, але ж тады яшчэ цікавай — можна здагадацца, падумаць альбо і ў слоўніку паглядзець: «Ага, не памылілася... Буду ведаць цяпер...» Што я чытаю ў газеце? Ды ўсё. У першую чаргу — «Простую мову», «...Народ на прывадзе!», «Гігуменскі тракт», Святану Якевіч, Алену Ляўковіч, Яўгена Пясецкага. Люблю звяздоўскае гараскопы, бо пра мяне там чыстую праўду пішуць. Люблю «Сямейную газету», «Мясцовыя самакіраванне», «Хатнюю энцыклапедыю». Вельмі

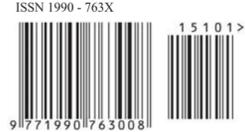
шмат газетных публікацый бера-ліва захоўваю, каб потым, з часам, яшчэ раз перачытаць — атрымаць асалоду. Да часу захоўваю і халадзільнік «Атлант», які некалі выйграла ў звяздоўскай латарэі. Унучкам (а ў мяне іх 6) сказала: «Катарая першай замуж пойдзе, той і пасаж...» Старэйшай ужо 22, універсітэт закончыла... Можа, ёй паслужыць? Упэўнена, спатрэбіцца людзям вершы. Яшчэ са школы я спраба-вала нешта пісаць, потым не да таго было: сям'я, дзеці... А гадоў 15 таму нешта ўскальхнула... Пішу (звяздоўскае школа) артыкулы ў раённую газету, пішу вершы, у тым ліку дзіцячыя. Хай маленькія, хай невялічкімі накладамі, але выдала сем кніжак. І ніколі не здзіўляюся, калі нехта кажа, што вершы яму «дыкуюць» продкі. Гэта сапраўды ёсць. Бывае, прыйдзе некае слова — прасіцца ў пэўнае месца, у пэўны радок. Думаеш: «А ці падыходзіць?» Пра-вершы — і сапраўды... Нельга не любіць нашу мову, нельга не чытаць на ёй — у тым ліку штодзённую газету.

ДІ РАКАЦЫ

Вы таксама зноў выбіраеце «Звязду»? І хочаце расказаць ча-му? Калі ласка, пішыце, дасылайце здымкі. Самыя цікавыя лісты будуць апублікаваны.

Фота Яўгена ПІСЦЕЦА

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

Падпісача на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведчага тэрміналу РУП «Белпошта»; праз сістэму «Інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у паштальёнаў.

5 разоў на тыдзень!

Падпіска, дарэчы, можа стаць доб-рым падарункам да свята для ваших родных і блізкіх, для ваших сяброў.

Ідзе падпіска на «Звязду»

на III квартал і II паўгоддзе 2015 года!

НІЯКАЙ ШТОМЕСЯЧНАЙ ІНДЭКСАЦЫІ ЦЭН…

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Намеснік прэм’ер-міністра паведаміў дэпутатам і членам Савета Рэспублікі пра тое, што праект стратэгіі развіцця інфарматызацыі ў Беларусі на 2016—2020 гады будзе вынесены на грамадскае абмеркаванне. «Праект грунтуецца на даследаваннях сучасных сусветных тэндэнцый развіцця інфармацыйнага грамадства і сферы ІКТ», — растлумачыў віцэ-прэм’ер. Дакумент уносяць на зацвярджэнне ва ўрад у трэцім квартале 2015 года.

Анатоль Калінін нагадаў, што Беларусь займае 55-е месца сьрод 190 краін у рэйтынгу па гатуюнасці да электроннага ўрада. Пры гэтым дакладчык звярнуў увагу, што па субіндэксе чалавечага капіталу Беларусь апырэджае сярэднеўрапейскія і нават сусветныя значэнні. «Але па субіндэксе вэб-паслуг мы сур’ёзна адстаём. І гэта праблема не тэхналагічная, а хутчэй саб’ектыўная — паспўснасьць, а часам і адкрытае нежаданне некаторых дзяржорганаў і арганізацый пераходзіць на сучасныя метады электроннай сувязі», — сказаў ён.

Віцэ-прэм’ер падкрэсліў, што ў гэтым плане сярод прыярытэтаў — укараненне і развіццё электронных паслуг, арганізацыя электроннага ўзаемадзеяння дзяржорганаў. «Урадам строга пастаўленыя задачы па пераходзе да аказання дзяржаўнага насельніцтву і бізнесу ў анлайн-рэжыме», — звярнуў увагу Анатоль Калінін. Ён лічыць, што пераход да электрон-

нага ўрада залежыць ад работы на месцах.

Валерыі ГАЙДУКЕВІЧ, старшыня Пастаянай камісіі Палаты прадстаўнікоў па нацыянальнай бяспецы, запытаў, ці магчыма зрабіць прыватызацыю жылля больш даступнай для людзей.

— Звяртаюцца пенсіянеры, якія плацяць за прыватызацыю з пенсіі, — у іх няма больш ніякіх крыніц даходаў, — патлумачыў дэпутат. — Чалавек кажа: «Я усё жыццё адпрацаваў на дзяржаву, а цяпер павінен аддаваць ёй яшчэ з пенсіі дастаткова вялікую суму». Як усё-такі мы вырашым гэту праблему?

— У рамках прынятых нарматыўных дакументаў мы павіны завяршыць прыватызацыю жылля да чэрвеня 2016 года, — нагадаў Анатоль Калінін. — Застаецца каля 8-9% жылля, якое грамадзяне яшчэ не прыватызавалі.

Калі людзі не паспеець да гэтага часу прыватызаваць жыллё, яно прыойдзе ў разрад арэнднага.

— Што да ўмоў прыватызацыі, то, лічу, яны самяля камфортныя: чалавек плаціць за сваю кватэру 10% і растэрміноўка даецца на 40 гадоў.

Вольга ПАЛІТЫКА, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі, задала пытанне наконт платы за карыстанне пакоем у інтэрнасе дзяржаўнага жыллёвага фонду.

— Нягледзячы на тое, што такі від плацяжы прадугледжаны і Жыллёвым кодэксам, і Палажэннем

аб інтэрнатах, сёння такая плата ўстаноўлена толькі для інтэрнатаў устаноў адукацыі, — адзначала парламентарый. — На месцах гэта, з улікам таго, што прадпрыемствы масава перадалі свае інтэрнаты ў камунальную маёмасць у дрэнным стане, а эксплуатацыя і тэхнічнае абслугоўванне іх адрозніваецца ад эксплуатацыі кватэр, прывяло да таго, што, як снежны ком, растуць страты ЖКГ.

Анатоль Калінін адзначыў, што сёння грамадзяне наўрад ці гатовы да павышэння аплаты за інтэрнат. У той жа час ён пагадзіўся з тым, што інтэрнаты, як правіла, не ў лепшым тэхнічным стане.

— Праблема ёсць з тым, што інтэрнаты перададзены ў тым стане, у якім яны былі, — канстатаваў ён. — Задача камунальных службаў — павысіць узровень і якасць абслугоўвання. Аднаведна патрэбны затраты.

Па інфармацыі намесніка прэм’ер-міністра, гэтая праблема ўжо абмяркоўвалася і разглядалася магчымасць устанавлення іншых аплат пры прадастаўленні камунальных паслуг, што адрозніваюцца ад агульнапрынятых у краіне.

— Але наколькі нашы грамадзяне могуць павольці сабе дадатковую аплату? — задаўся пытаннем Анатоль Калінін. — Гэта дастаткова тонкае пытанне. Трэба прыняць узаважане рашэнне. Мы збяромся ў найбліжэйшы час і пастароемся знайсці залатую сярэдзіну.

Адказваючы на пытанне намесніка старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па жыллёвай палітыцы і будаўніцтве **Аляксея КУЗЬМІЧА**, што тычылася развіцця будаўнічай сферы, намеснік прэм’ер-міністра паведаміў: бударганізацыі краіны заргучаны толькі на 60-70%.

— У межах 30-40% ёсць рэзерв, у тым ліку для будаўнічых арганізацый Мінска, — паведаміў ён. — Шукаем праекты па ўсіх кірунках, у першую чаргу ў Расійскай Федэрацыі.

Па інфармацыі Анатоля Калініна, вядуцца перамовы па будаўніцтве буйнога металургічнага комплексу ў Азербайджане. Кошт гэтага праекта складае больш за два мільярды долараў.

У той жа час, як адзначыў намеснік прэм’ер-міністра, пры выхадзе на знешні рынак ёсць пэўныя складанасці.

— Беларуска бударганізацыя, удзельнічаючы ў конкурсе, павіна гарантаваць зарэзерваваць 5% кошту праекта, — адзначыў выступаюўца. — Гэта ўмовы расійскага рынку.

Анатоль Калінін падкрэсліў, што сёння прыкладваюцца намаганні для таго, каб захаваць кадры, асабліва «штучныя» спецыялісты: муляраў, бетоншчыкаў, аідзелачнікаў. Тым больш што, па словах выступаюўцы, праз паўтара-два гады будаўнічую галіну чакае рост.

Надзея ЮШКЕВІЧ, Вольга ІМЯДЗВЕДЗЕВА.

Гучная справа

А ЦІ БЫЎ МАТЧ?

Распачата крымінальная справа ў дачыненні да арганізатараў неіснуючай гульні паміж футбольнымі клубамі «Шахцёр» і «Слуцк»

Нагадаем перадгісторыю. У лютым гэтага года ў Салігорскі РАУС звярнуўся дырэктар футбольнага клуба «Шахцёр» з заявай аб тым, што невядомыя асобы, верагодна, атрымаўшы несанкцыянаваны доступ да афіцыйнага сайта клуба, апублікавалі недакладную інфармацыю пра матч футбольнага клубаў «Шахцёр» і «Слуцк», які нібыта праішоў 3 лютага.

Супрацоўнікам аддзела па раскрывці злачынстваў у сферы выскіх тэхналогій УУС Мінابلвыканкама (аддзел «К») у ходзе праверкі было высветлена, што гэтая інфармацыя была размешчана на сайце невыпадкава.

Як аказалася, двое грамадзян на працу ўжо працяглага часу ачышчалі для букмекерскіх кантор паслугі па зборы звестак аб спартыўных падзеях, а таксама пра трансляцыі ў рэжыме рэальнага часу статыстыкі і ходу правядзення спартыўных спаборніцтваў. На падставе такіх звестак разлічваецца, у першую чаргу, каэфіцыент вей-грышных ставак.

Па звестках аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінابلвыканкама, у пачатку студзеня асобы, якія падазраюцца ва ўчыненні гэтага правапарушэння, прапанавалі дваім прадстаўнікам футбольных клубаў «Шахцёр» і «Слуцк» апублікаваць у інтэрэнце вынікі футбольнага матча, якога не было, тым самым увесіўшы ў зман замежныя букмекерскія канторы. Такім чынам, загадзя ведаючы вынік, зламнікі маглі зрабіць гарантаванныя выйгрышныя стаўкі.

У ходзе рэалізацыі злачыннага плана ў студзені на афіцыйных сайтах футбольных клубаў была апублікавана інфармацыя, якая анансавала правядзенне таварыскага матча. Спасылкі былі перададзены шэрагу замежных букмекерскіх кантор.

Затым, 3 лютага, на афіцыйных сайтах камандаў з’явіліся рэпартажы аб таварыскім матчы, які нібыта праішоў і завяршыўся з лікам 2:1 на карысць ФК «Слуцк». Таксама інфармацыя аб правядзенні і выніках сустрэчы транлявалася «матч-скаўтамі» для букмекерскіх кантор за мяжой.

Інфармацыя на сайце зацікавіла заўзятараў, якія праз некалькі дзён звярнуліся да кіраўніцтва салігорскага клуба па тлумачэнні.

Па выніках правядзення праверкі аператыўнікамі «Адзела К» абласной міліцыі ўпраўленне Следчага камітэта па Мінскай вобласці ў дачыненні да ўсіх чатырох фігурантаў распачата крымінальная справа. Дзеянні падазраваных кваліфікаваныя па ч.1 арт.350 Крымінальнага кодэкса — «Мадыфікацыя камп’ютарнай інфармацыі». Правадзіцца далейшыя следчыя дзеянні па высвятленні ўсіх абставін здзяйснення злачынства.

Дар’я ЛАБАЖЭВІЧ

Тры пытанні да ўлады

ЖЫЛЛЁВЫЯ І КАМУНАЛЬНЫЯ ПРАБЛЕМЫ

найчасцей становяцца тэмамі зваротаў грамадзян у аблвыканкам

«Прамыя лініі», выязныя прыёмы грамадзян трывала ўвайшлі ў практыку кіраўнікоў усіх узроўняў. Кожную суботу на сувязь з жыхарамі гарадоў і бёсак выходзяць кіраўнікі абласцей і іх намеснікі. Кожны дзень прымаюцца пытанні на «гарачыя лініі», а таксама адбываецца прыём грамадзян супрацоўнікамі аддзела па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб Брэсцкага аблвыканкама. Яны ж трымаюць на кантролі ўсе звароты, якія паступілі падчас прамых тэлефонных ліній і выязных альбо асабістых прыёміаў кіраўніцтва аблвыканкама. Кіраўніку названага аддзела Вользе ВАРАБЕІ адрасаваны сёння нашы пытанні.

— З якімі праблемамі найчасцей звяртаюцца людзі на «прамыя лініі», на асабістыя прыёмы, пішучь пісьмы да губернатара і яго намеснікаў?

— Жыхары вобласці добра ведаюць, што да кіраўніцтва аблвыканкама можна дазваіцца кожную суботу, прыйсці на прыём, накіраваць пісьмовы ліст альбо электронны зварот на сайт аблвыканкама. Найбольш значнымі для людзей з’яўляюцца жыллёвыя і камунальныя пытанні. Такіх

зваротаў больш за ўсё. Практична на кожнай «прамой лініі» бываюць пытанні пра рамонт дарог, асфальтаванне, добраўпарадкаванне гарадскіх і вясковых вуліц, а таксама газыфікацыю сельскіх населеных пунктаў. Нярэдкамі сталі звароты, што датычаць развіцця асабістай падсобнай гаспадаркі. Людзі адрозу «сігналяць», калі неадзе здароўя пераабо з прыёмам малеца ад насельніцтва альбо ўзнікаюць праблемы са здачай іншай сельгаспрадукцыі.

Каб ведалі

Самы дакладны прагноз

Хто валодае інфармацыяй, той валодае светам.

Гэту вядомую фразу братаў Ротшыльдаў можна ў поўнай меры аднесці да сацыёлагаў

Магілёўскі інстытут рэгіянальных сацыяльна-палітычных даследаванняў існуе ўжо амаль 25 гадоў, і тут дакладна ведаюць, колькі каштуе інфармацыя. За час існавання інстытута спецыялістамі зроблена звыш 100 навукова-даследчых праектаў для прамысловыі і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, органаў мясцовай улады. А кіруе ўстановай апошнія два гады Наталля Новікава. І хоць уся тая інфармацыя, якую збірае інстытут, служыць выключна для мэтавага карыстання і з’яўляецца канфідэнцыяльнай, нейкія агульныя моманты сваёй працы яна нам расказаўціла.

— Наколькі сур’ёзныя даследаванні вы праводзіце і навошта яны патрэбны?

— Мы акрэдытаваны на правядзенне сацыяльна-палітычных даследаванняў. Такую акрэдытацыю маюць толькі 4 арганізацыі ў Беларусі — 3 з Мінска і 1 на магілёўскі інстытут. У штаце 4 навуковыя супрацоўнікі, якія лічацца прафесіяналамі сваёй справы: амаль усе працуюць у выкладчыцкай ў ВНУ. Мы займаемся вывучэннем актуальных праблем сацыяльна-эканамічнага развіцця і грамадска-палітычнага жыцця, стану і функцыянавання грамадскай думкі, выпрацоўкай рэкамендацый і прапановаў для выканаўчых і распарадчых органаў улады. Робім са спецыяльна ацэнку стылю кіравання выканаўчай улады, маральна-псіхалагічнага клімату ў працоўных калектывах, праводзім даследаванні на прадмет аптыміза-

цыі структур, вызначэння нефармальных лідараў, праблемных зон, патэнцыйных канфліктаў і гэтак далей. Наогул тэматыка вельмі шырокая і разнастайная.

Паколькі цяпер Год моладзі, мы праводзім апытанне наконт маладзёжнай палітыкі на рэгіянальным узроўні. Пытаемся, ці ведаюць нашы юнакі і дзяўчаты, што цяпер Год моладзі, ці знаёмыя яны з заканадаўствам, якое датычыцца маладых, аб працэўпадкаванні, наогул, ці жадаюць яны працаваць, якія ўзаемаадносінны паміж моладдзю і ветэранамі. Кожны год праводзім апытанне па грамадска-палітычным становішчы ў рэгіёне. За 25 гадоў назіпашаны па-сапраўднаму карысны вопыт. Сёлета будзем цікавіцца, як людзі ставяцца да выбараў, ці плануюць прымаць удзел у іх.

— Вашымі паслугамі карыстаюцца толькі дзяржаўныя органы?

— Безумоўна, дзяржструктуры розных узроўняў — асноўныя заказчыкі. Але нашымі паслугамі могуць скарыстацца любыя прадпрыемствы і арганізацыі. Аднойчы рабілі сацаналіз для паліклінікі, выяўлялі, наколькі давяраюць урачам пацыенты. Паштавікі з нашай дапамогай вывучалі грамадскую думку наконт скарачэння паштовых аддзяленняў на вёсцы. — Прыходзілася выслухоўваць ад людзей усякае.

— І наколькі вы змаглі тут аказіцца карыснымі грамадству?

— Нам ніхто пра гэта не дакладае. Мы робім справу і перадаём яе вынікі заказчыку. Але, калі нешта робіцца, то, напэўна, для таго, каб паўплываць на становаішча. Спадаёмся, што наша праца прыносіць грамадству карысць, дапамагае ўладзе прымаць правільнае рашэнне.

— А калі людзі армаўляюцца ўдзельнічаць у апытанні?

— Такое бывае, але рэдка. Часцей усё ж пагаджаюцца і ахвотна дзеляцца сваімі думкамі. Нават упісваюць свае асабістыя, хоць мы прапануем варыянты адказаў. І мы ім вельмі ўдзячныя за такую свядомую грамадзянскую пазіцыю.

Спецыфікай працы сацыёлагаў цікавілася Нэлi ЗiГула.

тэму доўжыцца каля 1,5 месяца.

— Хто наогул складае пытанні і колькі іх у сярэднім скэба задаць, каб зразумець, што чалавек не хлусіць?

— У анкеце каля 50 пытанняў, іх складаюць нашы супрацоўнікі з улікам навуковых метадаў. Справадзяцца па планавых тэмах даследаванняў праходзяць навуковую экспертызу і рэгіструюцца ў Беларускай рэспубліканскай інстытуце сістэмнага аналізу і інфармацыйнага забеспячэння.

— А калі людзі армаўляюцца ўдзельнічаць у апытанні?

— Такое бывае, але рэдка. Часцей усё ж пагаджаюцца і ахвотна дзеляцца сваімі думкамі. Нават упісваюць свае асабістыя, хоць мы прапануем варыянты адказаў. І мы ім вельмі ўдзячныя за такую свядомую грамадзянскую пазіцыю.

Спецыфікай працы сацыёлагаў цікавілася Нэлi ЗiГула.

Фота аўтара

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

30 мая 2015 г. **ЗВЯЗДА**

РАСКЛАД ЦЯГНІКОЎ ЦЯПЕР БУДЗЕ ЗМЯНЯЦЦА Ў СНЕЖНІ

Графік руху цягнікоў у міжнародных зносінах на 2015—2016 гады будзе ўводзіцца ў дзеянне 13 снежня бягучага года.

Рашэнне аб пераносе тэрміну ўводу новага графіка руху цягнікоў з апошняй нядзелі мая, як гэта было раней, на другую нядзелю снежня было прынята на 61-м пасяджэнні Савета па чыгуначным транспарце дзяржаў — удзельніц Садружнасці, якое адбылося ў кастрычніку мінулага года ў Баку.

— Варта адзначыць, што раней чыгуначнікі ўводзілі новы графік цягнікоў адзін раз на год — у маі. Але яго даводзілася карктаваць яшчэ ў снежні, калі свае расклады руху цягнікоў уводзілі ў дзеянне чыгуначны краіны Еўропы, — пракаментавалі змены ў прэс-цэнтры магістралі.

Новы графік руху цягнікоў на 2015—2016 гады, а таксама план фарміравання грузавых цягнікоў і вагонаў з кантэйнерамі ў міжнародных зносінах уступіць у сілу з 0.00 13 снежня 2015 года.

У СОМА — НЕРАСТ

3 31 мая ва ўсіх рэгіёнах краіны будзе забаронена вылоўліванне сома. Гэта звязана з нерастам у гэтага віду рыб. Самы буйны драпежнік беларускіх вадаёмаў адкладвае ікру пазней асноўнай масы рыб, што не радзіцца вясной, — калі вада добра прагрэецца.

— Згодна з апошняй рэдакцыяй Правілаў вядзення рыбаλουнай гаспадаркі і рыбалоўства, забарона на вылаў сома ўстаўнаўляецца двючы на год. У вясенне-летні перыяд яна дыферэнцуецца па рэгіёнах. У паўднёвых абласцях краіны (Брэсцкай і Гомельскай) абмежаванні ўжо пачалі дзейнічаць з 19 мая і будуць у сіле да 20 чэрвеня. На астатнія частцы тэрыторыі забарона ўводзіцца з 31 мая па 1 ліпеня, — паведаміла прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч.

Незаконная здабыва адной асобіны сома падчас забароны абдыецца парушальнікам у 2 мільёны 160 тысяч рублёў. Апроч таго, на іх будзе накладзены адміністрацыйны штраф — да 50 базавых велічын. А у выпадку, калі шкода ад неlegalнай рыбалкі складзе 100 і больш базавых велічын, можа быць заведзена крымінальная справа.

АБАКРАЛІ Ў ЗАЛЕ… КІНАТЭАТРА

Правааюўнікі Цэнтральнага РАУС сталіцы вышукваюць маладога чалавеча, каб заадрэацца ў крадзяжы грошай у наведніка аднаго з кінатэатраў.

Мужчына прыйшоў на сеанс разам з дачкой. Сваю куртку і куртку дзіцяці ён паклаў на свабоднае крэсла за сабой, папарсіўшы пры гэтым маладога чалавеча, які сядзеў там, прыгледзець за рэчамі. І той, відаць, сапраўды «прыгледзеў»… Калі сеанс скончыўся, хлопца на месцы ўжо не было (як аказалася, ён сышоў задоўга да яго заканчэння). Калі мужчына праверыў рэчы, дык выявілася, што з унутранай патайной кішэнні яго курткі знікла буйная сума грошай. Цікава, няўжо фільм быў настолькі захапальным, што немагчыма было адарвацца ад экрана, каб прыгледзець за ўпаснымі рэчамі, ці гаворка аб элементарнай бестурботнасці?..

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДРАМАТЫЧНАЯ АРЭНА

ПАКУТНАГА ВЕКУ

Уражальныя, пранікнёныя словы гучалі з вуснаў жонга-жонга выступаюца на чытацкай канферэнцыі па кнізе Васіля Якавенкі «Пакутны век», якая прайшла ў Гістарычнай майстэрні ў беларускай сталіцы.

Сам аўтар таксама не мог стрымаць эмоцый. Праз гэта адразу можна было зразумець: Васіль Якавенка не тое што сам перажыў усё, пра што пісаў, кожны радок, кожная апісваемая падзея былі выплактаваны, прайшлі праз яго з болем.

Хтосьці з прысутных заўважыў, што гэты твор — беларуская аналогія «Хаджэння па пакутах» Аляксея Толстога. Не ў сэнсе апісання падобных падзей, але ў плане асэнсавання той глыбіні, унутранага надрыву, якія падаюцца падобнымі ў розныя часы.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Сакратарыят Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне вядучаю спецыялісту аддзела па забеспячэнні работы Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Гернасвай Валіянцы Сяргееўне ў сувязі з напатакўшым яе горам — смерцю БРАТА.

<p>СЗАО «ТелДаФакс Экотех МН»</p> <p>ПРОВОДИТ ПРОЦЕДУРУ ПЕРЕГОВОРОВ</p> <p>на закупку услуг для комплексного управления строительной деятельностью для реализации строительного проекта (возведение объекта):</p> <p>«Активная дегазация полигона твердых бытовых отходов «Тростенецкий» со строительством газопровода по полигону ТКО «Тростенец» (3-ий ГПА)».</p> <p>Срок предоставления предложений: в течение 5 дней с момента опубликования объявления. Информацию о проведении процедуры переговоров можно получить по тел.: +375 29 611 12 28, +375 17 245 65 92, e-mail: shumkin@tdf-ecotech.by.</p>	<p>УНП 190872086</p>
---	----------------------

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ

«СА «ЗВЯЗДОЮ» — ЛЕТА Ў РАДАСЦЬ!»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ

- Рэкламная гульня пад назвай «Са «Звяздою» — лета ў радасць!» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі Правіламі ў тэрмін з 1 чэрвеня на 30 верасня 2015 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звезда» на трэці квартал і другое паўгоддзе 2015 года.
- Арганізатар Гульні — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда» (далей — Установа), месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, УНП 100155376.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ

- Прызавы фонд Гульні сфарміраваны за кошт маёмасці Установы і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць (шт.)	Цана за шт. з ПДВ (руб.)	Усяго з ПДВ (руб.)
1.	Арпзі садовыя Garden 4you MELODY	1	5 936 000	5 936 000
2.	Падвеснае крэсла-гамак Garden4you CARINA	7	576 000	4 032 000

УСЯГО прызавы фонд Гульні складае 9 968 000 (дзевяць мільёнаў дзевяціст шасцідзясят восем тысяч) беларускіх рублёў.

III. УМОВЫ УДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ

- Гульня праводзіцца з мэтай стымулявання росту пад

Як нашы спецназаўцы Арктыку скаралі

АДВАЖНАЯ ЗІНА

Галіна МЕЛЬНИКАВА-ПАРТНОВА ля бронзавага бюста Героя Савецкага Саюза Зіны Партновой у Цэнтральным музеі Вялікай Айчыннай вайны ў Маскве.

У пачатку 1942 года да дзурчэнні Сіроцінскага падпольнага райкама КП(б)Б з моладзі вёсак Ушалы, Зуі, Масцішча, Ферма і чыгуначнай станцыі Обаль была створана падпольная арганізацыя «Юныя мсціўцы», якой кіравала камсамолка Ефрасіня Зянькова. Нядаўня школьнікі былі залчаны ў партызанскі атрад імя Варашылава брыгады імя Леніна.

Юныя падпольшчыкі былі нялюбымі. Ім былі арганізаваны дыверсіі на лясных заводзе, электрастанцыі, цагельным заводзе, у камендатуры, узарвана машына буйнога чыноўніка з зондэрфорарам СС і трыма афіцэрамі. На мінах падрываліся машыны і матэрыялы, з гарнізона прападалі гітлераўцы. Дзякуючы разведвальным даным больш дакладным сталі ўдары з павятра і на зямлі па варажых аб'ектах... Фашысты збіліся з ног, шукаючы дыверсантаў. Ім і ў галаву не прыходзіла, што вынаватэя ў гэтым школьнікі.

Летам 1943 года па даносе правакатара гітлераўцы напалі на лясную арганізацыю. Арыштанаваных падпольшчыкаў падверглі жорсткім катаванням у Шумліне, а потым — у Палацкай турме. З заданнем даведацца пра лёс сваіх таварышаў і магчымаці арганізаваць іх уцёкі ў разведку накіравалася Зіна Партнова...

Перад пачаткам вайны лясная школа ў вёсцы Зуі, Пяньска не магла заставацца ў баку ад барацьбы з акупантамі. Пры дапамозе больш вопытных падпольшчыкаў яна навучылася трапіна стрэльца, кідаць гранаты, авалодаваць навыкамі канспірацыі, выконвала адказныя заданні і даручэнні: была сувязной, разведчыцай, дыверсантай, распаўсюджвала лісткі. Фашысты схопілі юную падпольшчыцу каля вёскі Масцішча і даставілі ў гестапа. Там яе апанавалі здраніць. Колькі ні катавалі, аб'ядаючы жыццё, сваіх сяброў яна не выдала. Маўчанне было зборай Зіны. На адным з допытаў следчы неабачліва паклаў пісталет на стол, чым адважная партызёрка тут жа скарысталася. Яна схопіла зброю і выстрэліла ў сваёй ката, другім стрэлам быў забіты дзяржурны афіцэр. Выбіўшы акно, дзяўчынка кінулася да рэчкі, каб схвацка ў прыбярэжных кустах. Услед за ёй ужо імчаліся гітлераўцы. Зіна паспела стрэльці каванч ў аднаго фашыста, але была схопленая. Здэкама і яшчэ адна не было м'яжы: дзяўчыне выкапалі вочы, адрэзалі вушы, перабілі рукі і ногі.

Марознай студзеньскай раніцай 1944 года з вараўта турмы аўтаматчыкі-канваіры вывелі ішоць асуджаных на смерць. Сярод іх была сівая сляпяная дзяўчына з распухлым пачарнелым нагамі. Гэта быў апошні дзень жыцця мужнай падпольшчыцы, дзяўчыны з коскамі, яе называлі яе сябры. Зіна не дажыла нават да свайго 18-годдзя...

На цырымонію адкрыцця бюста гераніі ў Цэнтральным музеі Вялікай Айчыннай вайны запрасілі і малодшую сястру Зіны Галіну Мельнікаву-Партнову, якая жыве ў Санкт-Пецярбургу. У сваёй сціплай кватэры яна арганізавала музей Зіны Партновой, дзе прымае шматлікія экскурсіі. Наведвальнікам Галіна Мартынаўна расказвае пра геранінае жыццё сястры. Дарэчы, нягледзячы на юны ўзрост, Галіа таксама даламагала падпольшчыкам, за што ўзнагароджана медалём «Партызанкай Вялікай Айчыннай вайны» 2-й ступені. Ва ўзнагародным лісце напісана: «Партнова Г.М. са жніўня 1943 года праз сястру Партнову Зіну была сувязной паміж партызанамі і агентурай у нямецкім гарнізоне на станцыі Обаль. Ад партызану яна даставляла агентуру магнітныя міны для здзяйснення дыверсійных актаў». А было гэтай сувязной у 1943-м усяго дзевяць гадкоў...

Тацяна КУЗЬМІЧ.

Фота з асабістага архіва Г.М. Мельнікавай-Партновой.

Новыя вышыні

На Паўночным полюсе прайшла ўнікальная вучэбная аперацыя калектывных сіл аперацыйнага рэагавання дзяржаў — членаў АДКБ. У пошукава-выратавальнай місіі на Крайняй поўначы ўпершыню прыняў удзел і беларускі спецназ.

Па сцэнарыі вучэнняў, у Арктыцы пацярпеў бядства лайнер, які ладзіў міжпалярны пералёт. На заклік аб дапамозе адгукнуліся краіны АДКБ — Беларусь, Расія і Таджыкістан. Адзіны спосаб выратаваць пацярпелых у акіяне — аказваць экстраную дапамогу і эвакуаваць іх. Толькі перш у раён катастрофы неабходна высадзіць дэсант. Разведвальная група правяла адмысловую працу для выбару падыходзячай крыгі, пазначыла пляцоўку прыляднення сігнальнымі агнямі.

Пункты пачатку выкідання вызначалі з улікам не толькі ветру, але і з улікам дрэйфу самой крыгі, — расказаў эксперт Павеатрана-дэсантных войскаў Расіі Сяргей ВОЙНАУ. — У гэтым і заключалася асаблівасць дэсантвання на Паўночным полюсе. Трэба было прызначыць не на стацыянарную паверхню, а на крыгу, якая рухаецца.

Першая сустрэча з Паўночным Ледавітым акіянам аказалася абсалютна непрадказальнай. Дух зацінае тут адразу ж — і моцна прымалоўвае марозам. Ужо праз дзевяць хвілін, нягледзячы на багатую экіпіроўку, я зразу меў, што скулы, якія пачынаюць замярзаць, не дазваляюць ба-дзёра вымавіць і пару слоў. Але

ДЭСАНТ ПРЫЗЯМЛІЎСЯ... НА ПАЎНОЧНЫМ ПОЛЮСЕ!

гэта на лёдзе і пры камфортнай дастаўцы да полюса. А што адбываецца з чалавекам, які робіць крок у бэздзе на вышыні 1500 метраў пры тэмпературы мінус 60 градусаў? Менавіта ў такіх умовах здзяйснялі скачок блакітныя берэты — усяго каля 100 байцоў. Гэта было самае масавае ў гісторыі дэсантвання каля полюса! Прычым першы борт ваенна-транспартнага «Іл-76» пакінулі менавіта беларусы, чым задалі тэмп усёй аперацыі.

У той момант у іх цэлы ўпіліся сотні вострых лёдаў марозных брукі павятра. Як расказваў намеснік камандзіра батальёна 38-й мабільнай брыгады з Брэста маёр Андрэй УЛАСЯНКОў, апынуўшыся ў небе, ён адразу адчуў перапад тэмпературы, а вось затым не мог паверыць сваім вачам: вакол, здавалася, была

толькі белая пустыня — і больш нічога.

Выкарыстоўвалі байцы парашутную сістэму спецыяльнага прызначэння «Арбалет-2». Прычым да кожнага дэсантніка мацаваліся кантэйнеры з грузам масай да 50 кілаграмаў з рознай маёмасцю, неабходнай для выжывання і выратавання. Літаральна кожную секунду на лёдзе трэба было вельмі ўважлівым, што таксама няпроста. Першы час чалавек на полюсе губляе канцэнтрацыю з-за рэзкай перамены ціску, дэфіцыту кіслароду, магнітных анамалій і бесперапыннага святла. Сонца водзіць безупынны карагод у паралельнай плоскасці, нібы вычэрваючы німб над галавой.

Раней пачаткоўцы ў Арктыцы не працавалі. Як паведаміў намеснік камандуючага сіламі спецыяльных аперацый па павятра-дэсантнай падрыхтоўцы палкоўнік Уладзіслаў СЦЕПАНЮК, усе беларускія ваенныя папярэдне прайшлі спецыяльную падрыхтоўку, у тым ліку псіхалагічную, дома і ў расійскіх калег у Пскове.

Навучалі дэсантнікаў палярнікі са стажам — члены Рускага географічнага таварыства, якія ажыццяўляюць экспедыцыі на льды штогод. Яны ж даламаглі ўзвесці базавы лагер, наладзіць авіязносны. А спецыяльная падрыхтоўка пасярод акіяна неабходная нават для таго, каб здзейсніць марш. У ходзе аперацыі перамяшчацца вайскоўцам дапамагалі снегаступы, лыжы, снегаходы. Але найбольш дакладны сродка перамяшчэння — сабачыя зяпжэжкі. З касматымі памочнікамі паразуменне атрымалася наладзіць літаральна за 20 хвілін. Сібірская хаскі, самае чым, аляксінскія маламугі, чуюць і здзяйсняюць даставіць у любы пункт Арктыкі нават у непраглядную зявруку.

Цяпер можна смела казаць, што беларусам удалося ўпісаць яркую старонку ў гісторыю авіяваенна Арктыкі. На планеце Зямля яшчэ ніколі дагэтуль не праводзіліся настолькі складаныя гуманітарныя аперацыі. І статус вучэбнай місіі ў такіх абставінах вельмі ўмоўны. Умець дзейнічаць тут — значыць быць здольным ратаваць жыцці і перамагаць усюды.

Канстанцін ГАГАРЫН. Фота аўтара

Адмысловыя сустрэчы

Узнагароджанне лаўрэатаў і ўдзельнікаў творчага конкурсу на найлепшыя творы літаратуры і мастацтва, прысвечаныя 70-годдзю Вялікай Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, адбылося падчас пасяджэння Рэспубліканскай камісіі па шэфстве работнікаў культуры і мастацтва над асабовым складам Узброеных Сіл.

Звяртаючыся да прадстаўнікоў творчай інтэлігенцыі, міністр абароны генерал-лейтэнант Андрэй РАЎКОў падкрэсліў, што беларуская армія была і застаецца прыхільнай да беларускай культуры, якая ў сучасных умовах з'яўляецца найважнейшым стратэгічным рэсурсам нацыі. Кіраўнік ваеннага ведамства таксама адзначыў вялікую ролю дзяржаўных устаноў культуры, творчых саюзаў, тэатраў, музеяў, музычных і танцавальных калектываў, майстроў мастацтва ў ваенна-шэфскай працы з вайскоўцамі, а таксама іх уклад у фарміраванне патрыятычных і духоўна-маральных якасцяў і падтрыманне высокага

маральнага духу ўсіх грамадзян краіны, у тым ліку ваеннаслужачых беларускай арміі.

— Маральны дух вайскоўцаў, які і ўсіх грамадзян краіны, сёння правяраецца на трываласць, — удакладніў міністр абароны. — І наша з вамі задача — засцерагчы людзей ад абсалютна чужых каштоўнасцяў, якія не маюць нічога агульнага з традыцыйнымі маральнымі каштоўнасцямі беларускага народа. Ваеннае ведамства запрашае ўсіх прыячць актыўны ўдзел у падрыхтоўцы будучых сацыякультурных праектаў, стварэнні новых твораў літаратуры і мастацтва героя-патрыятычнай скіраванасці.

Як адзначыў міністр культуры Барыс СВЯТЛОЎ, культура з'яўляецца важным складнікам усёй сфер жыццядзейнасці. «Ёсць спецыфічная, умоўна названая ваенная культура, якая нічым не адрозніваецца ад культуры ўвогуле. Але ў аснове ваеннай культуры ляжыць любоў да Радзімы — патрыятызм. Гэта той пачатак, які прысутнічае ў любым творы на ваенную тэму. І тыя духоўныя каштоўнасці, аб якіх

АКЦЭНТ НА ТВОРЧАСЦЬ

Міністэрства абароны адзначыла дыпламамі і ўзнагародамі дзеячаў культуры і мастацтва Беларусі

ідзе гаворка, з'яўляюцца асновай развіцця нашай мастацкай культуры, бо без любові да Радзімы не бывае высокіх твораў», — упэўнены міністр.

Рэспубліканская камісія па шэфстве работнікаў культуры і мастацтва над асабовым складам Узброеных Сіл была створана 21 год таму. Бясспрэчна, што дзеячы беларускай культуры і мастацтва садзейнічаюць патрыятычнаму выхаванню вайскоўцаў, усіх грамадзян краіны. Толькі сёлет пра непасрэдным удзеле ваенна-шэфскай камісіі быў рэалізаваны шэраг патрыятычных праектаў. Перш за ўсё, мерапрыемствы былі прысвечаны 70-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

— Сёння мы гаворым не толькі пра Вялікую Перамогу і пра той ўнёсак, які ў яе зрабіла мастацкае слова, песні, — перакананы лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, пісьменнік, вэтэран Вялікай Айчыннай вайны Аляксей САВІЦКІ. — Мы перамаглі ў 1945-м таму, што імунітэт саюзнай дзяржавы быў намога мацнейшы, чым у арміі вермахта. І ў гэтым вялікая заслуга культуры, мастацкага слова. Гэтыя традыцыі, калі слова служыла народу, выхоўвала ў яго мужнасць, адказнасць і любоў да Радзімы, захавала беларуская літаратура. Сёння Беларусь — адзіная рэспубліка на былой постсавецкай прасторы, армія якой мае дадатак да часопіса «Армія», які называецца «Армія і культура», дзе друкуецца лісьменнікі, паэты і празаікі, былія і сённяшнія вайскоўцы. І гэта тое, чым можна ганарыцца.

Прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі абмеркавалі перспектывы кірункі працы ў гарнізонах, вайсковых часцях і злучэннях, арганізацыяў Узброеных Сіл. За асабісты ўклад у ваенна-патрыятычнае выхаванне грамадзян, актыўны ўдзел у працы камісіі творчай інтэлігенцыі была ўзнагароджана юблейнымі медалямі «70 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.», граматамі міністра абароны і каштоўнымі падарункамі.

Вераніка КАНЮТА

Заўсёды побач

НАДЗЕЙНЫ ТЫЛ ВАЙСКОЎЦА

Ва Узброеных Сілах выбралі найлепшую маладую сям'ю

У народзе кажучы: сям'я — надзейны тыл. Асабліва моцны ён у вайскоўцаў. Нялёгка лёс афіцэрскага жонка: пастаянны пераезд, новыя месцы працы, уладкаванне таго куточка, які на некаторы час будзе звацца домам... Дзеці, якія толькі паспелі абзавесціся таварышамі, вымушаны шукаць іншых — у новым двары, у чужой школе. Але нягледзячы на ўсе тыя цяжкасці, якія выпадаюць на іх лёс, сям'ям вайскоўцаў можна толькі пазаздросціць. Верныя, дружныя, згуртаваныя — сапраўды самы надзейны тыл.

Перакананая ў гэтым штогод даюць магчымасць арганізатары конкурсу «Сям'я — крышталі грамадства», які праводзіцца сярод маладых сем'яў Узброеных Сіл краіны. Сёлет самую дружную, таленавітую і актыўную сям'ю вызначылі якраз у Міжнародны дзень сям'і. За званне быць найлепшымі змагаліся ішоць пар сужэнцаў з розных куточкаў Беларусі. Аднак перш чым трапіць на сцэну Драматычнага тэатра беларускай арміі, маладым сем'ям давялося паказаць свае магчымасці на двух адборачных этапах, якія на працягу некалькіх месяцаў праходзілі ва ўсіх гарнізонах, вайсковых часцях і злучэннях.

— У нашай краіне надаецца вялікая ўвага выхаванню сямейных каштоўнасцяў, — падкрэсліў старшыня журы, першы намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення — начальнік упраўлення маральна-псіхалагічнага забеспячэння галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны палкоўнік Леанід КАСІНСКІ. — А для кожна-

га ваеннага чалавека сям'я — асабліва каштоўнасць. Той цяжар адказнасці, які ляжыць на плячах кожнага афіцэра, настолькі высокі, што часам сям'я адсоўваецца на задні план. Таму вельмі важна, каб побач быў чалавек, які б разам з вайскоўцам перажываў усе радасці і нягоды, перамогі і падзенні. Упэўнены, што тыя хвіліны, якія пары правялі на гэтай сцэне, яшчэ больш з'ядналі іх семі.

І гэта было відаць ужо ў першым конкурсным выпрабаванні. Падчас «Візітнай карткі сям'і» адбылося знаёмства са шлюбнымі парамі. Кожны зрабіў гэта па-свойму. Сям'я лейтэнанта Аляксея Вяжэвіча — з дапамогай песні, старшага лейтэнанта Уладзіміра Кавалевіча — вершамі, радыё кантрактнай службы Яўген Карэйва з жонкай Інай увогуле раскавалі казку... пра сабе саміх. Мікалай і Іна Пракапені прывезлі ў Мінску папяровае сямейнае дрэва: зрываючы «лісточкі», распавядалі пра тое, дзе нарадзіліся, сустрэліся, як жывуць сёння. А Яўген і Вольга Шутко звярнуліся да сваіх каранёў: раскавалі не толькі пра бацькоў, а і аб прададках, якія ўдзельнічалі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Выкладчык агнявога цыкла 307-й гвардзейскай школы падрыхтоўкі спецыялістаў мотастралковай і мабільных падраздзяленняў 72-га аб'яднанага вучэбнага цэнтру Васіль Верамейчык з жонкай Яўгеніяй

Са сваімі малымі радзімамі і не менш геранічнымі продкамі пазнаёміла гледачую і сям'я спецыянаўца Аляксея Вяжэвіча. Ён родам з вёскі Крывое Сяло, што на Вілейшчыне, жонка Дар'я нарадзілася ў Цюрлях Маладзечанскага раёна. Або з любоўю раскавала пра родныя ім мясціны. Сям'я Кавалевічаў, якія прыехалі на конкурс разам з чатырохгадовым Мішкам, распавялі пра ваенны гарадок Бароўка Лепельскага раёна, дзе нарадзіліся і працуюць. Яшчэ раз палюбаўца Гродзеншчынай з'явілася матчымаць дзякуючы прэзентацыі сям'і Карэйва. Мікалай і Іна Пракапені раскавалі пра Нясвіж і Гродна, дзе нарадзіліся, Мінск, дзе пазнаёміліся, і Бярозу, дзе жывуць сёння. А сям'я Шутко малым радзімам — Любані і Крываву — прысвяцілі песню.

Свае таленты канкурсанты прадэманстравалі падчас конкурсу «Сям'я — справа творчая». На вачах у гледачую Яўгенія Верамейчык стварыла кампазіцыю з гваздзік, якія, на яе погляд, сімвалізуюць Перамогу. Гэтае свята лічыцца самым знакавым для іх сям'і. Усе чатыры праддзедзі ваявалі на франтах Вялікай Айчыннай. Дзям'ян Аляксандраў загінуў пры штурме Берліна, Павел Хілько — у баях ва Усходняй Прусіі. Вяжэвічы танцавалі, Карэйвы і Шутко спявалі. Пракапені паказвалі інтэрактыўную інсцэніроўку.

Найбольш уразіла выступленне сям'і Кавалевічаў. Уладзімір, Хрыс-

Яўген і Вольга ШУТКО — найлепшая маладая сям'я года.

ціна і маленькі Міша, які быў у ролі анёла, прадэманстравалі мастацтва тэатра ценяў. Танцавальны эцюд «Дзіцячы сны» не пакіну нічога аб'яважым. Асабліва Мішку, які пасля выступлення цвёрда сказаў, што будзе артыстам. І яго вытрымцы, дарэчы, толькі можна пазаздросціць. Прачнуўшыся ў шостага гадзіне раніцы і перанесшы далёкую дарогу, чатырохгадовы хлопчык бездакорна выконваў гімнастычныя практыкаванні.

Аднак гэта не даламагло ім стаць пераможцамі. За Кавалевічаў дэстада замацавалася 2-е месца. 3-е месца дасталася сям'і Мікалая Пракапені. А васьм найлепшай маладой сям'ёй года журы прызначыла Яўгена і Вольгу Шутко.

Надзейная музыкальная сям'я жыве на два гарыды. То ў Барысаве, дзе ў зенітнай ракетнай брыгадзе Ваенна-павятравыя сілы вайскоўца супрацьпавятравай абароны служыць ён, то ў Мінску, дзе культурганізатарам на факультэце падрыхтоўкі замежных

Вераніка КАНЮТА

На вачах у гледачую Яўгенія ВЕРАМЕЙЧЫК пры наглядзе дачкі Варвары стварыла кампазіцыю з гваздзік, якія, на іх погляд, сімвалізуюць Перамогу.

■ Людзі і лёсы

Доўгачаканая сустрэча з Радзімай

Маці ўсё жыццё шукала страчаную ў вайну дачку. Апошняя знайшла яе сама. Толькі было ўжо позна...

Прайшло 70 гадоў з таго пераможнага светлага мая. А душэўныя раны, нанесеныя вайной, не загалілі і па сёння. У многіх вайна адняла блізкіх, дзяцей назаўсёды пазбавіла бацькоўскай любові, пяшчоты, радасці, Радзімы...

Да вайны Еўфрасіння Міхайлаўна Ушакова жыла ў вёсцы Лоўжа (Сіроцінскага) Шумлінскага раёна, працавала настаўніцай пачатковых класаў. Тут у яе нарадзіліся дзве дачкі: Валя і Тамара. Калі пачалася вайна, Еўфрасіння Міхайлаўна, нягледзячы на ​​маленькіх дзяцей, актыўна супрацоўнічала з партызанскім атрадам «Грозны» брыгады імя Кароткіна. Пра гэта стала вядома фашыстам. У пачатку кастрычніка 1942 года карнікі ўварваліся ў дом яе маці Матроны Дзмітрыеўны, у якім знаходзіліся дзве яе дачкі Алена і Аляксандра, а таксама сын Іван Ушакоў. Фашысты збілі Матрону Дзмітрыеўну, потым заперлі хату і пайшлі арыштоўваць іншыя партызанскія семі. Каля дома пакінулі вартавога немца і паліцэйскага. Падкалоўшы падмурак у сьнеж, дзеці змаглі выпяўзіць у агарод і непрыкметна збегчы ад карнікаў.

Па дарозе ў вёску Пагост фашысты мелі намер арыштаваць і Еўфрасінню Ушакову. Аднак яе паспелі папярэдзіць аб небяспецы. Еўфрасіння выскачыла ў акно і кінулася ўцякаць. Немцы сталі страляць па ёй. Настаўніца атрымала цяжкае раненне ў нагу. Ушакову падараў місцовы жыхар і на калёсах адвёз у партызанскі шпіталь, які размяшчаўся ў вёсцы Равянец. У шпіталі санітарка працавала мая маці Зінаіда Іванаўна Грузневіч. Яна дачка параненай Еўфрасінні Міхайлаўны. Вось што маці раскажвала мне: «Да партызану накіравалася ўсе родныя Ушаковы, захапілі і яе дачок — Валю і Тамару. Заставацца ў Лоўжы ім было нельга, маглі расстрэляць. Самой Еўфрасінні Ушаковай патрабавалася экстранная аперацыя. У першыя дні студзе-

Сёстры Тэрэза і Валяціна на магіле ў маці...

ня 1943 года яе пераправілі самалётам на Вялікую зямлю. Брыгада Кароткіна перадыслацыравалася ў Расонскі раён. Маленькую Тамару ўвёс час нёс на руках яе дзядзька Іван, старэйшую Валю вяла цётка Алена. Па дарозе, у раёне вёскі Скалішча, пачаўся масіраваны абстрэл. У гэтай паніцы сваякі згубілі маленькую Тамару».

Калі ў чэрвені 1944 года вызвалілі Віцебскую вобласць, родныя пачалі шукаць дзяўчынку. Жыхары вёскі, дзе базіраваліся партызаны, расказалі, што спачатку Тамару ўзяла да сябе сям'я Вістуновіч, пасля — сям'я літоўца Юсцініса Стразінскаса з горада Кібартай (Літва). У гэтай сям'і дзяўчынецкі далі імя Тэрэза Стразінскайтэ. У 1945 годзе яны з

немцамі збеглі ў Германію. Там жонка Юсцініса памерла, а Тэрэзу ён адправіў у спецыялізаваны дзіцячы лагер Бад-Айлінг (Баварыя), у якім яна знаходзілася да 1951 года.

Разам з сястрой яна доўга сядзела на лаўцы ля магілы ў маўклівым і сумотным разважанні. Нарэшце маці дачкалася сваю дачку...

Між тым, Еўфрасіння Ушакова доўгі час знаходзілася на лясчэнні ў шпіталі горада Іванава, потым пераехала ў Кінешму, працавала ткачыхай на тэкстыльным камбінаце. І адразу пачала змагацца за вяртанне сваёй дачкі Тамары на

Радзіму. На працягу амаль шасці гадоў улады амерыканскай акупацыйнай зоны Германіі, на тэрыторыі якой знаходзіўся гэты лагер, прыкравіваючыся вонкавай ветлівацю і спачуваннем, цынічна здэкавалі за пакут маці і час ад часу дасылалі ёй фармальныя адлікі. Замест таго, каб вярнуць маці яе дачку, пытанне аб лёсе Тамары-Тэрэзы Стразінскайтэ і іншых савецкіх дзяцей перадалі на разгляд спецыяльнага амерыканскага суда. Той абдыўся ў Мюнхене ў 1951 годзе. Справа атрымала рэзананс. У часопісе «Огонёк» за гэты год з'явіўся артыкул Макса Паляноўскага «Іх думкі ў Савецкай краіне». Журналіст пісаў: «Адчуваеш гнёў і абурэнне. Хто дазволіў ім парушаць элементарныя нормы і міжнародныя правы, здэкаваць і савецкіх дзяцей і святых пацуюць іх матуль?»

У пачатку 1960-х гадоў жанчына вярнулася ў Беларусь, жыла ў гарадскім пасёлку Шумліна, працавала прыбяральніцай у музычнай школе. У 1968 годзе яна звярнулася да мяне з просьбай дапамагчы адшукаць дачку (як да сакратара райкама камсамола). Я быў настолькі ўражаны трагічнай гісторыяй жанчыны, болей няшчаснай маці, што неадкладна пачаў пошук. У якія толькі арганізацыі не звяртаўся: Усесаюзнае камітэт Чырвонага Крыжа (Масква), у Міжнародны камітэт Чырвонага Крыжа (Жэнева), архівы, міжнародныя службы пошуку Германіі і ЗША, іншыя дзяржаўныя органы Злучаных Штатаў, да бургамістраў гарадоў Мюнхен і Бад-Айлінг. Адказы даводзіліся камаць па 2-3 гады.

Натхненне для пошуку давала найперш сама Еўфрасіння Міхайлаўна, яе надзея на вяртанне дачкі. Боць па страчаным дзіцяці ніколі не пакаіду яе сэрца. Яна пранесла яго праз усё жыццё. З ім і памерла ў чэрвені 1985 года. Аднак да апошняй хвіліны святая верыла, што яе Тамара знойдзеца і прыедзе на Радзіму. Выконваючы волю памерлай, я працягваю шукаць яе дачку. Мой амаль 30-гадовы пошук

пастыхова завяршыўся ў 1998 годзе. Нечакана служба пошуку Чырвонага Крыжа ЗША паведаміла пра тое, што «... Тамара Шаркова, якая носіць імя Тэрэза Кіхоэ, пражывае ў штаце Каліфорнія Злучаных Штатаў Амерыкі. Просім адказаць, ці згодны вы перадаць ёй свой адрас». У сваім першым лісце Тэрэза Кіхоэ я падрабязна напісала аб яе маці, сваяках, абставінах, пры якіх яна згубілася падчас вайны. Яна стала планаваць паездку ў Беларусь.

Па дарозе, у раёне вёскі Скалішча, пачаўся масіраваны абстрэл. У гэтай паніцы сваякі згубілі маленькую Тамару.

Нарэшце, 27 ліпеня мінулага года яна разам з сынам Эрыкам прыбыла ў Віцебск. З Латвіі прыехала і яе сястра Валяціна. Іх доўгачаканая сустрэча адбылася яшчэ ў Рыжскім аэрапорце. «Калі я убачыла яе, — казала Тэрэза, — думала, што сэрца выскачыць з грудзей, напэўна, ад шчасця, а яшчэ, мабыць, ад нясцёрпнага болю, які ўсё жыццё скоўваў маю душу, а цяпер гатовы вырывацца на паверхню».

Вельмі сімвалічна, што на сваю гістарычную Радзіму Тамара-Тэрэза прыбыла ў год 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і Год гасціннасці. У Віцебску яна наведвала абласны краязнаўчы музей, тэматычную выставу, прысвечаную 70-годдзю вызвалення Беларусі, музей Героя Савецкага Саюза Міная Піліпавіча Шмырова. Глыбока ўразіла Тамару-Тэрэзу карціна, прысвечаная трагічнаму лёсу дзяцей Бацькі Міная. У парку каля музея жанчыне паказалі помнік «Дзецям вайны». Яна падыйшла да яго, сумна нахіліла галаву да дзіцяці, якое сядзіць на руках хлопца, і сказала: «У гэтым вобразе я бачу сябе і маё трагічнае дзяцінства».

Тэрэза наведвала магілу сваёй маці Еўфрасінні Міхайлаўны, якая пахавана на Гартбузоўскіх могілках у Шумліне. Разам з сястрой яны доўга сядзелі на лаўцы ля магілы ў маўклівым і сумотным разважанні. Нарэшце маці дачкалася сваю дачку... Потым накіравалася ў тым жа месцы, дзе 2 чэрвеня 1940 года яна нарадзілася. Сядзіла бабুলі Матроны не захаваўся, але ў агародзе і зараз расце яблыня, якую яна пасадзіла. Калі пра гэта даведаўся сын Тэрэзы Эрык, ён падбег да дрэва, сарваў некалькі яблыкаў: адзін з радасці ўкусіў, другі аддаў маці, яшчэ адзін пакаў у кішэню. Малады мужчына таксама не ўтойваў слёз. «Гэта самая смачныя яблыкі ў мамі жыццё», — сказаў ён.

Тэрэза з сынам бывалі і на могілках, дзе пахаваны бабুলі Матроны Дзмітрыеўны і дзядуля Міхал Ульянавіч Ушаковы. Па дарозе, калі вярталіся ў вёску, Эрык мне сказаў: «Мая маці вельмі баялася памерці, не даведаўшыся, хто яе родныя...». Зараз, на могілках у бабুলі, яна мне сказала, што, нарэшце часлівага і цяпер можа спакойна памерці, калі Богу гэта будзе патрэбна».

Зусім нядаўна я атрымаў з Каліфорніі паштоўку ад Тэрэзы. Вось што яна напісала: «Я вельмі ўдзячная вам, дарагі Віктар, за тое, што вы зрабілі маё падарожжа ў Беларусь такім незабыўным. Я не магу выказаць сваю радасць і эмоцыі ад таго, што я пабачыла тых жа людзей, дзе жыла і памерла мая сям'я. Я радуюся таму, што ўся мазаіка падзей для мяне стала зразумелай. Дзякую вам за тое, што прынялі жаданне маёй матулі блізка да сэрца. Я веру, што зараз душа яе спачывае ў спакоі і ўсмешкае. Дзякую яшчэ раз ад усяго сэрца і ад майго сына Эрыка за магчымасць даведацца так многа і пра гісторыю Беларусі».

Віктар ГРУЗНЕВІЧ, Фота аўтара. г. Віцебск.

ГЛУСКІ ЧАПАЕЎ, або Партызанскія подзвігі дунаеўцаў

Вёска Веснава Глускага раёна, што на Магілёўшчыне, сёння больш вядомая тым, што за кіламетр ад яе знаходзіцца дом-інтэрнат для дзяцей з асаблівацімі псіхафізічнымі адхіленнямі. У гэтай некалькіх вёсках былі васьмігадовыя школы, у якой вучыўся і я. Мы ведалі ўсіх жыхароў Веснава. Але пра чалавека, які тут нарадзіўся і пра якога пойдзе гаворка, у тым гады я нічога не чуў.

Нарадзіўся Іван Мікалаевіч Тараховіч за год да Кастрычніцкай рэвалюцыі. З дзяцінства марыў быць ваенным і стаў ім. Даслужыўся да звання лейтэнанта і працаваў у Грэйскім райваенкамаце, але вайна змяніла ўсе планы. У пачатку Вялікай Айчыннай Іван Мікалаевіч кіраваў падполлем у сельсавеце. А ў красавіку 1942 года з групы ваеннаслужачых, што трапілі ў акружэнне, і жыхароў вёск Свідзічы і Харытонаўка арганізаванай у Капыльскім раёне партызанскай атрад, які ўжо ў маі ўвайшоў у склад брыгады імя Варашылава. Партызанскі псеўданім камандзіра атрада — Дунаеў. Пра яго ішла слава сярод насельніцтва і партызанаў Слуцка імя як пра адважнага і энэргічнага камандзіра, баявага справы якога папулярныя зваліся ў партызанскіх атрадах злучэння.

Першы партызанскі бой дунаеўцы правялі ва ўзаемадзейні з атрадам імя Катоўскага і Ізюмскага 9 мая 1942 года каля вёскі Шастакі, за пяць кіламетраў на захад ад Капыля. Карнікі ў тым бай страцілі больш чым 60 чалавек. Партызаны мелі толькі аднаго параненага байца. Вестка аб першай перамозе партызанў разляцелася па найбліжэйшых раёнах.

З 5 па 11 кастрычніка 1942 года, як сведчыла ўласная справадзядка камандзіра атрада імя Чапаева лейтэнанта Дунаева, атрад пусціў пад адхон і абстраліў 5 воінскіх эшалонаў з бронемашынамі, супрацьтанкавымі гарматамі, жывой сілай і іншымі ваеннымі грузамі. Былі спалены 4 масты на шашы Мінск — Стоўбычы і Узда — Негарэлае, таксама казарма ў вёсцы Мікалаеўшчына, дзе знаходзіліся фашысты.

Актыўныя дзеянні партызанў не давалі ворагу спакою, і ён стаў канцэнтравць сілы для карнай экспедыцыі. Яе мэтай бы-

ло акружыць і знішчыць у Старыцкім лесе атрад Дунаева (300 чалавек) і атрад Шастапалава (187 чалавек). На ўзбраенні атрадаў было 5 станкавых і 27 ручных кулямэтаў, 30 аўтаматаў, дзве супрацьтанкавыя гарматы, адзін батальённы і два ротныя мінамёты, каля 400 вяткоў.

У той дзень партызаны рыхтаваліся адзначыць 25-ю гадавіну Вялікага Кастрычніка. І раптам ад разведчыкаў і сувязных пачалі паступаць данасенні: у Слуцк, Грэйск, Капыль і вёску Шышчыцы прыбылі нямецкія часці. Варожыя падраздзяленні з'явіліся на ўскраіне Старыцкага лесу — у вёсках Старыца, Корзунь і іншых. 6 лістапада камандзірам атрадаў Дунаеву і Шастапалаву стала вядома, што праціўнік засяродзіў супраць партызанаў да сямі тысяч салдат. Пляхота падтрымлівалася 12-цю сярэднімі і лёгкімі танкамі, 8-мю бронемашынамі, 8-мю дывізійнымі і супрацьтанкавымі гарматамі, 20-цю мінамётнымі рознага калібру.

— Амаль паўзвода на кожнага партызана прыпадае. Я ўжо не кажу пра поўную перавагу гітлераўцаў у артылерыі, танках і мінамётах, — падлічыў Дунаеў (Тараховіч).

— Што будзем рабіць? — спытаў яго камандзір атрада імя Шворца Шастапалаў. — Можна, пакуль не позна, зманеўруем і ўвойдем у Вялейшынскі лес?

— Чапаеў ніколі не адступаў, — заявіў Іван Мікалаевіч.

Чапаеў... Тараховіч ужо даўно ўзяў легендарнага героя сабе за ўзор. Яшчэ калі быў чырвонаармейцам, ён перачытаў усё, што напісаў у вёску Дунаева вёска Лоўжа, у раёне якой ў 25 кастрычніка 1942 года дуняўцы адбілі ў бай некалькі соцень падвод з хлеба, які фашысты хацелі вывезці. Імя Дунаева было прысвоена піянерскай дружнай сярэдняй школы вёскі Камсамольска-Капыльскага раёна.

Пра нашага земляка ў сваёй кнізе ўспамінаў «Вечны агонь» расказаў Раман Навумавіч Мачульскі (у той час — сакратар Мінскага падпольнага абкама партыі і камандзір злучэння партызанскіх атрадаў Мінскай і Палескай абласцей): «Гэта наш Чапаеў! Васілю Іванавічу Чапаеву, напэўна па душы прыйшоўся б такі».

Вораг кінў супраць іх танкі з дэсантам аўтаматчыкаў. Народныя мсціўцы падлучылі машыны на 200 метраў і адкрылі агонь з супрацьтанкавых гармат. Разлік камандзіра гарматы Бабкіна з атрада Шворца першым жа снарадам падбіў галоўны танк. Партызаны роты Емяльянава збілі дэсант з танкаў і бронемашынаў. Гітлераўцы залеглі, прыціснутыя да зямлі партызанскім агнём. Танкі таксама не адважыліся сунуцца ў лес і павярнулі назад.

Дванаццаць разоў карнікі нападлі на пазіцыі атрада імя Чапаева — і безвынікова. Былі моманты, калі здавалася, што васьмь фашысты ўварваюцца ў партызанскія аковы. І заўжды ў гэтыя небяспечныя хвіліны партызаны чулі голас свайго камандзіра: «У контрнаступленне! За мной, уперад!» Лейтэнант Дунаев тройчы выскакаў з акова і накіроўваў на ворага. Па прыкладзе камандзіра партызаны кідаліся ў сутычкі і адківалі фашыстаў назад. Гэта быў апошні бой Дунаева (Тараховіча). Яму было ўсяго 26 гадоў...

Вечарам 7 лістапада вораг з панічнай паспешнасцю ўцякаў з Капыльскага раёна ў напрамку Слуцк — Мінск. Страты фашыстаў склалі больш за сотню салдат і афіцэраў забітых і параненых. На полдні бою партызанамі былі падбіты і спалены дзве бронемашыны, тры танкі.

Партызанскі і насельніцтва Міншчыны, каб зберагчы добрую і светлую памяць пра народнага мсціўца, адважнага воіна, яго іменем назвалі два партызанскія атрады, якія дзейнічалі на тэрыторыі Беларусі. Была перайменавана ў вёску Дунаева вёска Лоўжа, у раёне якой ў 25 кастрычніка 1942 года дуняўцы адбілі ў бай некалькі соцень падвод з хлеба, які фашысты хацелі вывезці. Імя Дунаева было прысвоена піянерскай дружнай сярэдняй школы вёскі Камсамольска-Капыльскага раёна.

Пра нашага земляка ў сваёй кнізе ўспамінаў «Вечны агонь» расказаў Раман Навумавіч Мачульскі (у той час — сакратар Мінскага падпольнага абкама партыі і камандзір злучэння партызанскіх атрадаў Мінскай і Палескай абласцей): «Гэта наш Чапаеў! Васілю Іванавічу Чапаеву, напэўна па душы прыйшоўся б такі».

Валерый ВАСІЛЕЎСКИ, Магілёўская вобл.

Музей баявой славы брыгады

На тэрыторыі Слонімскай 11-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады ўрачыста адкрылі Музей баявой славы брыгады — адной з самых тытулаваных ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь.

Вялікая заслуга ў стварэнні музея і зборанні экспанатаў належыць слонімскаму калекцыянеру, краязнаўцу, музыканту Міхасю Харчанку. Гэта дзякуючы яму Слонімскай брыгада атрымала свой уласны Музей баявой славы.

Музей адкрыўся ў асобным будынку. Ён даволі вялікі і багаты на розныя стэндзі, ваенныя рэчы і дакументы, фотаздымкі, загады. Ва ўсіх гэтых экспанатах адлюстраваны вялікі і няпросты шлях 11-й гвардзейскай механізаванай брыгады, пачынаючы з 22 красавіка 1942 года. А ў кастрычніку

У 1992 годзе (гэта ўжо была дывізія) яна перадыслацыравалася з нямецкага горада Дрэдзена ў Слонім. А 11 жніўня 1992

года дывізія была перафарміравана ў 11-ю гвардзейскую механізаваную брыгаду з захаваннем баявога сцяга, ганаровых традыцый корпуса. Баявы Сцяг быў уручаны злучэнню 21 студзеня 2004 года.

Увесь час асабовы склад брыгады паказвае высокі ўзровень баявой падрыхтоўкі, палітэраўскага валодае тэхнікай і ўзбраеннем. Восенню 1999 года ва Узброеных Сілах Беларусі ўпершыню правялі брыгаднае тактычнае вучэнне з баявой стральбой — і першымі ў гэтым пачынанні былі воіны Слонімскай 11-й брыгады. Яна таксама прымала ўдзел у многіх значных вайсковых вучэннях «Неман-2001», «Бярэзіна-2002», «Чыстае неба-2003», «Шчыт Айчыны-2004», «Захад-2013» і іншых.

Сяргей ЧЫГРЫН, Фота аўтара.

Іван Піліпавіч перад пачаткам вайны паспеў скончыць 7 класаў сельскай школы. Восенню 1941 года яго родныя мясціны захапілі нямецкія войскі. Пасля ўзвалення Растоўскай вобласці ад фашыстаў у студзені 1943 года

Высокія ўзнагароды — у 15 гадоў

У Барысаве ўшанавалі памяць Івана Кузнякова

14-гадовы Іван добраахвотна ў якасці сына 185-га гвардзейскага артылерыйскага палка быў прыняты на ваенную службу. У складзе дзейнай 8-й гвардзейскай арміі спачатку юны салдат служыў падноскчыкам боепрыпасаў, затым зараджаючым. З чэрвеня 1943-га ён стаў наводчыкам. Сваю першую баявую ўзнагароду — медаль «За адвагу» — радавы Кузняцоў атрымаў у баях за вызваленне Украіны. Падчас Нікольска-Крываарожскай наступальнай аперацыі 15-гадовай гвардыі радавы Іван Кузняцоў у адстойце ордэна Чырвонай Зоркі.

Забадрове (Польшча), штурме крэпасці Кюстрын (цяпер Костышын-над-Ордзі), а таксама за ўзяцце горада Нойкельн (прыгарад Берліна) наводчык гарматы яфрэйтар Іван Кузняцоў на чарзе быў ўзнагароджаны ордэнам Славы ўсіх трох ступеняў. Такім чынам, 16-гадовы франтавік-артылерыст Іван Кузняцоў стаў самым маладым поўным кавалерам ордэна Славы.

Пасля вайны Іван Піліпавіч працягнуў службу ў Савецкай Арміі. У 1949 годзе скончыў Арлоўскае Брантанкавае вучылішча імя М.Фрунзе. У 1969 годзе капітан Кузняцоў звольніўся ў запас. Пражываў ён у горадзе Барысаве. Памёр 21 студзеня 1989 года.

У дні святкавання 70-годдзя Вялікай Перамогі па вуліцы Чапаева на доме № 29, дзе жыў Іван Піліпавіч, адкрылі мемарыяльную дошку. Мэрапрыемствы па ўшанаванні памяці героя вайны працягнуліся ў адным з дзяржаўных устаноў адукацыі горада Барысаве. У гімназіі № 3 адбылося ўрачыстае адкрыццё бронзавага бюста і класа-музея, прысвечанага кавалеру ордэна Славы трох ступеняў Івану Кузняцоў. Месяца гэтае выбрана невypadкова: тут працягваюць вучыцца унук Іван і ўнучка Дар'я легендарнага героя-партызана.

Мікалай МАКАРЭВІЧ, Фота аўтара. г. Барысаў.

САЛДАТ З ФРАНТАВОГА ФОТАЗДЫМКА

Падчас мінулай вайны шмат жыхароў савецкага тылу прыходзілі ў кінатэатры і глядзелі кінахроніку яшчэ і з такой мэтай: раптам давядзецца ўбачыць на экране блізкага чалавека, сябра, знаёмага. І такія выпадкі здараліся.

З Ганнай Аляксееўнай Рыбніковай з невялікага паволжскага горада Бор тагачаснай Горькаўскай вобласці адбылася крыху іншая гісторыя. Летам 1944 года ёй у рукі выпадкова трапіў адзін з нумароў франтавой газеты «За Родину». На першай паласе быў змешчаны здымак, на якім жыхары беларускіх вёскі сустракалі савецкіх воінаў-вызваліцеляў. Ганна Аляксееўна прыгледзелася да фота — і раптам у адным з байцоў пазнала свайго мужа (на здымку ён — другі справа).

«Калі б вы ведалі, — пісала яна ў лісце да мяне, — што я адчувала, убачыўшы мужа вясёлым, а галоўнае — жывым. Я плакала, цапала здымак. Мне здавалася, што гэта не жыхары вёскі, а я сустракаю свайго дарагога Мікалая. Я марыла яго дакачацца пасля Перамогі, ды не давялося».

У хуткім часе пасля таго, як Ганна Аляксееўна убачыла фота ў газеце, на яе адрас прыйшла пахаванка. А праз некаторы час яна атрымала паведамленне, у якім гаварылася, што яе муж у баях з нямецкімі захопнікамі прапаў без вестак. Якому дакументу было верыць і што адбылося насамрэч?

Застаецца толькі дадаць, што за бай на беларускай зямлі Мікалай Рыбнік з фотаздымка быў ўзнагароджаны ордэнамі Славы III ступені і Чырвонай Зоркі.

Юрый КАМЯГІН, краязнавец. г. Гродна.

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»
11 июня 2015 года на 10-ом открытом аукционе проводит
5-ый от 19 марта 2015 года, 6-ой от 09 апреля 2015 года, 8-ой от 07.05.2015 года и 9-ый от 28 мая 2015 года повторные открытые аукционы по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
53	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108501016 дв. 041029 1985 г. 4 кат. 6214 км	г. Минск, в/ч 63755	370 000 000	37 000 000
54	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108501049 дв. 894695 1985 г. 4 кат. 400 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
55	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108401056 дв. 850791 1984 г. 4 кат. 527 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
56	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108401052 дв. 848469 1984 г. 4 кат. 424 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
57	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108602029 дв. 875082 1986 г. 4 кат. 3436 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
58	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 108205008 дв. 733885 1982 г. 4 кат. 3458 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
59	Гусеничное шасси МТ-ЛБ ш. 107907020 дв. 333424 1979 г. 4 кат. 3943 км	г. Минск, в/ч 63755	350 000 000	35 000 000
60</				

Жыюандоля

Выпуск № 18 (275)

ПОЛАЦК ЯК ЛІТАРАТУРНАЯ МЕККА

І самае прыдатнае месца для чытанняў нашых аўтараў

Наступны тыдзень абяцае нам новы фармат знаёмства з беларускімі (і не толькі) пісьменнікамі: 3-4 чэрвеня адбудзецца літаратурна-краязнаўчае свята «Полацкія сустрэчы», што пройдзе ў паўночным беларускім горадзе, які выхаваў Францыска Скарыну, Сімяона Полацкага, Яна Баршчэўскага і іншых культурных асоб нашай культуры. Дзеля арганізацыі гэтай акцыі скааперыравалі свае сілы Полацкі райвыканкам, Выдавецкі дом «Звязда» і Нацыянальная бібліятэка. Што гэта будзе за «сустрэчы», мы спыталіся ў пісьменніка, ганаровага грамадзяніна Полацка і каардынатара мерапрыемства Навума ГАЛЬПЯРОВІЧА.

— Полацкая зямля мае багатыя традыцыі, знітанні з нашай гісторыі, літаратуры і ўвогуле культуры — тут заўбодзі шанавалася мастацкае слова, якое звязана з выхаваннем патрыятызму, сваякага духу чалавека. Таму прапанова Полацкага райвыканкама правесці ў рамках Дня горада літаратурна-краязнаўчыя чытанні «Полацкія сустрэчы» выклікала цікавасць. Я адгукнуўся на гэтую ініцыятыву як ганаровы грамадзянін горада, які адчувае прад Полацкам абавязак рабіць нешта добрае і цікавае. Прыемна, што гэта прапанова зацікавіла і знайшла водгук у Выдавецкім доме «Звязда» і Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі.

— Хто з літаратараў будзе ўдзельнічаць у свечы?

— У полацкіх «чытаннях» прымуць удзел не толькі нашы пісьменнікі, але і аўтары з іншых краін, таму што і Францыск Скарына, і Сімяон Полацкі былі звязаны не толькі з роднай зямлёй. Увогуле ж, праз Полацк праходзілі шляхі, якія знітоўвалі розныя культуры. Як вядома, і рака Дзвіна пэўным чынам аб'ядноўвае некалькі краін. Таму не выпадае кава, што ў чытаннях прымуць удзел паэт з Даўгаўпілса, член Саюза пісьменнікаў Латвіі і Саюза пісьменнікаў Беларусі Станіслаў Валодзька, разам з ім прыедзе кіраўнік Цэнтра беларускай культуры з гэтага ж латвійскага горада Жанна Раманоўская, а з Беластока прыедзе паэтэса, празаік, журналіст Міраслава Лукша. Плянунца ўдзел празаіка, намесніка старшыні Культурнай аўтаноміі беларусаў Масквы, кандыдата сацыялагічных навук, члена Саюза пісьменнікаў Расіі і Беларусі Валерыя Казакова. І, безумоўна, гэта нашы зямлякі, вельмі аўтарытэтны «дэсант» — Алякс Савіцік, ветэран Вялікай Айчыннай вайны, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, ганаровы грамадзянін Полацка, які, нягледзячы на свой узрост, з задавальненнем прыязджае ў родны горад, каб паспяць каля Дзвіны і сустрэцца з землякамі. Гэта галоўны рэдактар часопіса «Гаспадыня», старшыня Савета Беларускага літаратурнага

фонду Зіновій Прыгодзіч, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Алеся Суша, таксама сярэд удзельніца чытанняў галоўны рэдактар шотландыі-віка «Літаратура і мастацтва», драматург Тацыяна Сівец. Так што склад дэлегацыі дастаткова прадстаўнічы, два дні гэтыя людзі будуць сустракацца з працоўнымі калектывамі горада.

— Якія мерапрыемствы ўваходзяць у праграму сустрэчы?

— Адкрыццё «У Полацку пачаўся свет» адбудзецца ў Полацкім дзяржаўным універсітэце, потым удзельнікі бабяваюць у сярэдняй школе №9, у ёй, дарэчы, я вучыўся з першага класа, у школе №1 і №10, дзіцячых бібліятэцы імя Льва Талстога. Адбудзецца сустрэча «Спадчына Скарыны» з работнікамі друкарні, прэзентацыя «Ад прадзедаў спакон вікоў» выданню пра Полацк, майстар-клас для аматараў літаратурнай творчасці «Слухаць шэпт нябёсаў». Закрыццё праграма вялікім святам «Літаратурныя сустрэчы». На пляцоўцы яля помніка Сімяону Полацкаму будзе зладжана адкрытая пазыччана трыбуна «Літаратурны салют у Полацку», у якім прымуць удзел не толькі госці з Мінска і замежжа, але і літаратары з Віцебска, Полацка, усе ахвотныя працягчы творы пра сваю зямлю і тое, што жывіць і творчыцца.

— Па якім крытэрыі адбіраліся ўдзельнікі?

— Гэта, вядома, літаратары Выдавецкага дома «Звязда», вядомыя беларускія пісьменнікі, якія ў сваіх творах закранаюць пытанні патрыятызму, Радзімы, любові да гісторыі. У майей творчасці таксама шмат месца займае Полацк і яго гісторыя. Запрашаліся замежныя аўтары, якія звязаны з Беларусцю цеснымі літаратурнымі сувязямі. Станіслаў Валодзька і Валерыя Казакоў, напрыклад, часта друкуюцца ў нас, а Міраслава Лукша — сёбра літаратурнага аб'яднання «Белавежа» беларускай супольнасці ў Польшчы.

— Што госці «Полацкіх сустрэч» атрымаюць на свечы, дзеля чаго гэта ладзіцца?

— Яны пазнамяцца з дасягненнямі сучаснай беларускай літаратуры, з тымі, хто жыве за межамі краіны, але ведае слова Скарыны і полацкіх асветнікаў, шануе гісторыю Беларусі. Для маладых палачан гэта магчымаць паслухаць знакамітых майстроў пяра, даведацца пра іх вопыт работы. Ну і зразумела, гэта ладзіцца дзеля таго, каб папулярызаваць беларускую літаратуру. Свята яшчэ паспрыяе ўзмацненню сувязі паміж Нацыянальнай бібліятэкай і ўнікальным Музеем беларускага кнігадрукавання. Намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Алеся Суша плануе прывезці адмысловыя рарытэты ў падарунак бібліятэцы Сімяона Полацкага і ўжо названаму музею.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

Альма-матар

НА ШЛЯХУ ДА СОНЦА

Веснавыя адкрыцці Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў

Навукоўцы сцвярджаюць, што найбольш прадуктыўныя новыя ідэі чалавечы мозг выпрацоўвае толькі да гадоў сямідзесяці. Назіраючы, колькі новых арыгінальных праектаў падрыхтавала для аматараў мастацтва напярэдадні свайго сямідзесяцігоддзя Беларуска дзяржаўная акадэмія мастацтваў, разумееш, што і цэлыя калектывы з гадамі не страчаюць здольнасці здзіўляць дзёрзкімі ідэямі і новымі вобразнымі адкрыццямі. У гэтым можна пераканання, наведаўшы выставы, праекты якіх прэзентаваліся ў межах XLIX Студэнцкай навукова-творчай канферэнцыі. Да 5 чэрвеня яны экспануюцца па адрасе: Каліноўскага, 50а, корпус №4. У кожным з іх — свая інтрыга.

Інтрыга першая. «ДЫЯРЫУШЫ»

Гэадкі і мары праз павелічальнае шкло новых вобразаў

Гэтую выставку можна назваць інтэрактыўнай. Спачатку тваю ўвагу прыцягваюць яркія, востраасучасныя творы сённяшніх студэнтаў БелАМ. Жывавікі, графіка, арт-аб'екты, інсталляцыі, фатаграфіі робяцца адметным павелічальным шклом, якое набліжае, змешчаныя побач «дыярыушы» — успаміны пра студэнцкія гадны сённяшніх дзевячаў нашай культуры М.Баразны, В.Бартавай, А.Бохан, У. Васюка, Э.Герасімовіч, В.Дамуца, С.Жбанкова, У.Зінкевіча, У. Мішчанчука, Дз.Мохавы, В.Нямцова, У.Савіча, В.Сазыкінай, П.Татарнікава, У.Тоўсціцка, А.Шапа, Я.Шунейкі, якія ў розны час скончылі БелАМ. Іх запісалі студэнты аддзялення мастацтвазнаўства (дзяля праекта — загадчыка кафедры гісторыі і тэорыі мастацтва, кандыдата мастацтвазнаўства Марыі Карпанюкавай). А потым разумееш, што вобраз, так востра схолены маладым мастаком, — гэта інтэрпрэтацыя не толькі падзей і часу, але і надзей, мар сталых цяпер твораў... Малады умець слухаць, разумее старэйшых, паважае традыцыі... Кажуць, у гэтым ёсць адзін з сакрэтаў плённага развіцця чалавечай асобы,

але, як бачым, і цэлай навучальнай установы.

Адны са студэнтаў адкрываюць лёс творцы праз каларыт альбо структуру яго жывавіцы, які на сёння стаў класікай (габелены В.Петрушко «Ад нясмеласці да індывідуальнасці» (паводле ўспамінаў народнага мастака Беларусі У.Тоўсціка) альбо выкананы ў змешанай тэхніцы твор П.Акімавай, К.Карбоўскай «Святло Эга» (паводле ўспамінаў заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі У.Зінкевіча). Другія нават чуюць «Голас». Так называецца аб'ёмна-пластычная кампазіцыя В.Цімашова (паводле ўспамінаў заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі У.Савіча). А трэцяя самі вызначаюць шлях майстра. «Жоўты колер — імкненне да сонца»: так назвала свой твор — яркую і адначасова вельмі далікатную сукенку з дэкорам В.Пахомава (прысвячэнне лаўрэату Дзяржаўнай прэміі Беларусі В.Бартавай).

Уладзімір Тоўсцік: — Дзяля мастака творчасць — не значыць адпрацаваць гадзіны ля станка, гэта — яго перажыванні, гэта яго жыццё...

Уладзімір Зінкевіч: — Акадэмія выхавала «эга» ў творчым разуменні. Не пыху, але пуху творчы стрыжань, без якога немагчыма існаваць творца. Навучыла быць бясконца

Фрагмент экспазіцыі выставкі «Дыярыушы».

шчырым, з няспынным імкненнем да самаўдасканалення...

Уладзімір Савіч: — На першым курсе летам мы паехалі ў цудоўнае месца — у Камень. Гэта Лепельскія азёры. І з намі тады паехаў Віктар Аляксандравіч Грамыка. Гэта была яго любімыя мясціны...

Валяціна Бартава: — Мне гэты час бачыцца ў яркім жоўтым колеры. Гэта быў час пераадолення, пошукаў часоўцы новага, цікавага... Жоўты колер — гэта як бы імкненне да сонца, звышрадаснае пачуццё спазнання часоўцы новага.

Некалькі фраз з найцікавейшых «дыярыушаў», у якіх, калі ўчытацца, можна адшукаць ключ да разумення нашай гісторыі і сучаснасці, прасачыць шлях нараджэння цяпер ужо класічных для беларускай культуры вобразаў, шлях да сонца...

Інтрыга другая. «А-АРХІУ»

Гісторыя ў папярвым эквіваленце

Студэнты-мастацтвазнаўцы Г.Біжык, Г. Быкава, Т.Куцкінска-Паравы, А.Русакевіч, якія, вядо-

чыць на сценах параднай галерэі падчас святкавання юбілею Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Улічваючы, што многія выпускнікі ў будучыні становяцца вядомымі на Беларусі і за яе межамі фотамастакамі, майстэрамі рэкламы, у кожнага быў шанец трапіць у гісторыю.

Нас чакае працяг...

...не менш цікавы і інтрыгуючы, чым выставы. У гэтым можна было пераканання і слухаючы навуковыя даклады, і на прымеркаваных да канферэнцыі паказах. Кафедра касцюма і тэкстылю прэзентавала вельмі арыгінальныя калекцыі сучаснага адзення, адны назвы якіх захалялі: жаночыя калекцыі «SNOW WHITE» (В.Пахомава), «Чорны жэмчуг» (А.Крыўчэня), «Гісторыя аднаго гальштук» (В. Маслабаева), мужчынскія «69%» (А.Крыўчэня), «SWEET BOYS» (Я.Зыбайла)...

Урываў з п'есы І.А. Крылова «Урок дочкам» паказалі студэнты спецыяльнасці «Рэжысура тэатра (эстрада)» (мастакі кіраўнік — В.Катавіцік), а студэнты спецыяльнасці «Рэжысура кіно і тэлебачання» далі магчымаць убачыць, якімі ў будучыні стануць наша рэклама і музычныя кліпы.

Важна тое, што і актэрыі, і рэжысёры, і мастакі, дызайнеры, якія сёння з'яўляюцца гонарам нашага мастацтва, з такім натхненнем штодня дзеляцца сваім вопытам і вобразным адкрыццямі з маладымі. І маладыя іх чуюць, ім дыварваюць, і самі ствараюць новую гісторыю.

Наперадзе — абарона дыпломных работ, новыя выставы, паказы. Не прапусціце, заўважае тых, хто сёння адкрывае для нас новыя вобразы, тых, хто сёння ўпарта кроцьча да сонца...

Галіна БАГДАНОВА

Ведай нашых!

Сон нашчадкаў Чэхава

Спектакль беларускага тэатра прайшоў з аншлагами на прэстыжным фестывалі ў Маскве.

Два паказы спектакля Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі «Ціхі шпэт сыходзячых крокаў» паходзілі прэсы Дзмітрыя Багаслаўскага прайшлі на фестывалі імя Чэхава ў Маскве. 15 тэатраў з розных краін свету ўдзельнічалі сёння ў дваццаці дзён «Чэхаўскім» фестывалі. Сярод пастановак з Вялікабрытаніі, Аргенціны, Іспаніі, Японіі, Кітая быў беларускі тэатр, што прадстаўляў спектакль у рамках адной з трох праграм, якая мае назву «Сусветная серыя». Вы яшчэ не ведаеце, што сусветнага ў нашым спектаклі?

Пастаюцца «Ціхі шпэт сыходзячых крокаў» у афішы тэатра ёсць ужо 2 гады, яна створана як сумесны беларуска-кіргызстанскі праект: запрошаны быў малады рэжысёр Шаміль Дыйканбаў, тэатр, артысты і сама п'еса — нашы. Менавіта сучасная п'еса маладога беларускага драматурга прыцягнула ўвагу рэжысёра. Трэба адзначыць, што творы Дзмітрыя Багаслаўскага наогул шмат чыю ўвагу прыцягваюць, прычым далёка за межамі Беларусі (гэта ўжо не навіна). Вельмі запатрабаваны драматургічны творы Дзмітрыя Багаслаўскага ў Расіі. Маскоўская тэатральная публіка ведала, на што трэба ісці. Сучасную п'есу рэжысёр імкнуўся ператварыць у спектакль-сон паводле свайго ачування тэксту. Вось тэкс туй і галоўны, таму што словы фактычна вызначаюць сутнасць дзіўнай гісторыі героя, да якога ў снах прыходзіць нядаўна памёрлы бацька. Глыбокі змест пры пастаюцца «аброс» сцэнічным мінімалізмам. Сцэнічных эфектаў — мінімальна колькасць. З прычыны гэтага вельмі выразна чытаецца сутнасць: як людзі ставяцца адно да аднаго, што ёсць самае дарагое ў іх жыцці? Пытанні, якія ў нашы дні напаяняюць агульначалавечую прастору. І гучаць аднолькава балюча на розных мовах свету. Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі і гучыць у Маскве па-беларуску. І зразумелі! Абодва паказы на сцэне тэатра імя Маскавета прайшлі пры перапоўненым зале. Можна таму, што паказанае і агучанае выдатна класіфікавана на дзвё «Чэхаўскага» фестывалю — «Тэатр для людзей». Наша новая драматургія акраў пра гэта.

Ларыса ЦІМОШЫК

Кінакрокі

ВЯЛІКІЯ ТРАГЕДЫЯ МАЛЕНЬКІХ ЛЮДЗЕЙ

Фільм, у якім мы ўбачым сваё дзяцінства

Факт шматграннасці кіно агучаўся намі ўжо не аднойчы і, напэўна, ужо засвоены. Шматграннасць не ў сэнсе тэм і жанраў, а гэтую думку і выказаць не варта, настолькі яна да грубасці прстая, а ў сэнсе нейкага сацыяльна-рэчывага ўвасаблення. Тут можна загаварыць акадэмічнымі ўніверсітэцкімі штампамі і паглядзець на кіно з пункту гледжання яго функцыі. Вось у нас аўтарскае актуальнае выказванне, вольнае разважанне і пастаноўка пытанняў, вольнае відэавіча (забаўляльная функцыя), вольнае візуальнае стыльнае мастацтва (эстэтычная), вольнае сацыяльнае праект. А нядаўна на адным з паказаў давалося пабачыць адносны ад усёго гэтага беларускі кароткаметражны фільм «Пугач». Сяргея Каласоўскага, які, не аддалючыся ад вышэйіпералічнага, выступіў ва ўнікальнай і радкай якасці. Гэтая карціна стала для аўтара своеасаблівым рэверсансам дзяцінства, спосабам перайначыць, змяніць, перайграць эпізод свайго мінулага. І атрымалася стужка, якая пэўным чынам закранула і іншыя нішы, каштоўныя не толькі для аўтара, але і для гледача.

У момант поўнага краху, абсалютнага падзення і праходжання ўсіх колаў пекла для хлопчыка, які не вытрымаў «катавання», здаўся і назваў пароль у гульні «Казакі-разбойнікі», а значыць, стаў «вафлі», а вафля — чмыр, а чмыр — не пацан!, яго сябар не звярнуў увагі на адчайны крык «ну, што выліпулі, ідзі, валі адсюль!». Не перакінуў ногі праз акно, а застаўся побач. Рука ў вялікай рукавіцы, якая пастаянна спаўзае, трымае чорную каробку з выратаванай флейтай. Пагрэзімі зламаць яе «катавалі» яго сябра. Усё стала на месцы: сябар у бядзе не пакіне і не паграбуе званнем «чмыр» дзеля захавання цэласнасці гладкага, бліскачага інструмента свайго таварыша. І флейтэст не сядзе дадому.

У фільме «Пугач», названым у гонар самаробнай дзіцячай цацкі, каманда з трох свавольных дамінантаў на чале з Быком увеліць дваіх сяброў — Кітайца і Флейту — пачкам з замежнымі жуйкамі і дыктуе ўмовы гульні. Галоўнае тут — прыняццё правілы і прытыпчылівае іх, каб не ўнікла падстаў пачуць у свай адрас жарганізм «вафля» або «чмыр». Каб не ўпаўці на дно. Хто ёсць хто ў «Казака-разбойніках», распісана ў пакаменчай запісцы, якая ўдарула Флейце ў галаву. І цяпер два сябры, які разбойнікі, павіны захапіць штаб Быка (напаўрзавалены будынак) і пры гэтым не трапіць у рукі казакоў і не выдаць пароль.

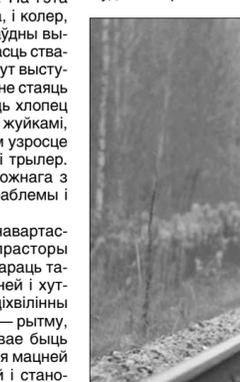
Стуацыя сур'ёзная. Супрацьстаянне дзвюх груп вядзецца за межы гульні і прымае выгляд дарослай барацьбы. На гэта настройвае і агульная атмосфера, і колер, і строгая рашучасць Быка, і сапраўдныя вярзаны канфлікт. Суровае насычанасць стварае ўражанне, што антаганістамі тут выступаюць мафіёзныя групы, а на коне стаяць тэрыторыі як сферы ўплыў. І хоць гледаць трасе ў руках усёго толькі пачак з жуйкамі, становіцца зразумела, што ў такім узросце гэта самы што ні на ёсць баявік і трылер. Усё па-даросламу. Як у памяці кожнага з нас — нашы вялікія маленькія праблемы і грандыёзныя сюжэты.

Кароткі метр — тое кіно, паўнаватраснасць якога ў беларускай кінапрасторы яшчэ даводзіцца адстойваць. Ствараць такія фільмы быццам прасцей, танней і хутчэй, але ў той жа час пятаццаціхвілінны хронаметраж дыктуе свае ўмовы — рытму, мантажу, драматургіі. Ён абавязвае быць больш уважлівым да дробязі, якія мацней нагрукваюцца сэнсавай нагруквай і становяцца яшчэ большымі магчымамі. А нагрук-

зіць эпізоды сэнсам настолькі, каб сказаць эпізод у лакалічнай і гарманічнай карціне (а магчыма, і не выказаць усё, што хочацца), — галоўная складанасць работы над кароткаметражным кіно.

Сяргея Каласоўскага, які натхняецца «Летуценнікамі» Бернарда Берталучы, можна сказаць, на кароткаметражках спецыялізуецца (хутчэй за ўсё, да пары да часу). Спачатку быў фільм «Шлях у рай зачынены», потым дакументальная кароткаметражка «Група», потым ігравыя праекты «Пісьмо», што маці пакінула былому мужу перад смерцю, «Марачы аб Мексіцы» пра выпадковую сустрэчу дзвюх чыноў, «Пары» па матывах апавядання «Чалавек з поўдня» Рональда Дэля, у якой мужчына прапануе хлопцу незвычайны заклад і ставіць на кон сваю машыну і палец маладога чалавека. І нарэшце «Пугач».

Са шматзначнымі эпізодамі рэжысёр справіўся на выдатна, усё гуляе ў пераклічкі, адзваецца рэхам у глядацкім успрыманні, выказваецца то ў лоб, то намякі. У той жа час сцэны не цягнуць коўдуру на сябе, а складаюцца ў роўнае, выдатна пабудаванае апавяданне «Чалавек з поўдня» кінематаграфічна «штучкі» маюць своеасаблівае адценне рэжысёрскай гарзільнасці. Мы бачым іх на фоне напружанага дарослага канфлікту і змрочнай атмасферы — хмарнае надвор'е, чыгунка, старыя забытыя пабудовы і эрац пісталета (элементы фільмаў-нуар), птушкі і іх свечасовы жудасны крык. Таму розніца нівелюецца,

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

Выстава

Паміж Пікаса і Далі

Расплаўлены час у скрыўленай прасторы

Прастора: Нацыянальны дзяржаўны музей гісторыі і культуры Беларусі (месціцца ў сталіцы на вуліцы Маркса). Апошні месяц да яго ўвага найперш праз імяны, якія прыцягваюць. Перахалілі эстафету ў Нацыянальнага мастацкага (што на вуліцы Энгельса), дзе глядацкі бум быў звязаны з вынаходніцтвам Леанарда. Спрацавала. І вось цяпер у суседнім музеі: Пабла Пікаса і Сальвадор Далі, які пазначана ў афішах, арыгіналы іх работ з калекцыі прыватнага расійскага збіральніка. Пазначана, чаго чакаць ад выставы: скульптура, кераміка, графіка.

Так і ёсць. Усё так, у прычым. Нават палічана: 30 керамічных твораў Пабла Пікаса (ён быў творца рэалізму). Таксама як і Сальвадор Далі — таксама кераміка, графіка, яшчэ і скульптура. Вось знакамітую сюррэалістычную працу з распаўсюджаным гадзіннікам памятаеце? Як гэта можа быць не на плоскасці, а ў прасторы, дэманструе гадзіннік як скульптура: скрыўлены дыск, не столькі сродка вымярэння часу, як брама ў іншае часовае вымярэнне. Гэта калі прадоўжыць латчыню ланцужок. Арыгінальнасць мастацкіх ідэй элапажнага іспанца, вядома, логікай вымераць наогул цяжка. Але як жа без яе ў сучаснасці, дзе усё павіна знайсці сваё тлумачэнне, і сама гэтая выстава таксама, а тут без логікі цяжка разабрацца, што і да чаго.

Самае дзіўнае — сам факт таго, што столькі твораў двух вялікіх іспанскіх мастакоў сабраны ў адной прыватнай калекцыі. Што ж за калекцыянер такі, які можа дазволіць сабе гэта? Расійскі бізнесмен Аляксандр Шадрын не хаваецца, наадварот, рэкламу сваю калекцыю, якую (паводле яго ж слоў) збіраў на працягу 15 гадоў. Як збіраў? Нешта набывалася на аукцыёне Christie's, нешта — у іншых аўкцыённых дамах і прыватных галерэях (як жа яны так проста гандлююць творами такіх

Фота БЕЛТА.

Асоб?), у музеі Сальвадора Далі ў Парыжы (вось жа дзіва, каб музей гандляваў арыгіналамі!). «Хачу, хачу», — скажа сабе нейкі наведвальнік і зразумее, што нічога немагчымага няма, аказваецца, у наш прагматычны час, дзе мастацкі ўзоры — прадмет гандлю. І вось туй ўжо можах звяцца высакародным словам «калекцыянер», рабіць выставы. Праўда, каб паказаць гэтую выставу ў Мінску, давалося мець доўгі перамовы з беларускім бокам. А што — нам патрэбны даклады, правяраны варыянт. Але нашым музеям патрэбны і наведвальнікі...

Падобна, калекцыянер Шадрын ведае, што робіць. Але гаворыць пра высокую місію асветніцтва: у фільмах-экскурсіях распавядае пра мастакоў... і свой збор. Адкрыта, што нават здзіўляецца: няўжо ж сапраўды калекцыянер? І кнігу ў рамках выставы прадстаўляюць — пра вытокі творчасці іспанцаў. Напісана пра іх ужо шмат. І аднае іх насамрэч краіна паходжання. Але тэмпераментны іспанцы усё ж па-рознаму бачылі свет.

Пра гэта можна меркаваць па кераміцы Пабла Пікаса (узоры з калекцыі сямі Рама, у майстэрні якога мастак гэта ствараў). Збанкі та-

леркі з выявамі жывёл часам адсылаюць у першабытнасць: вядома, што Пікаса захапіў наскальнымі роспісамі з першабытных пячор. Паглядзець і падумаць пра Пікаса Далі таксама. Асабліва некаторыя мудрагелістыя вобразы скульптур даюць аснову ўяўленню. А яшчэ ж графіка. І зноў — уяўленне пра тое, што ёсць мастацкае уяўленне. І яшчэ адно ўяўленне дае выстава: пра тое, які мастацкі ідэй, якія нараджаліся ў пакутах, марах, спробах, снах, можна скарыстоўваць цяпер. Іх можна, напрыклад, папулярызаваць, гэтым словам наогул шмат каго абазначаюць. Але папулярызаваць — гэта ж добра, далучае людзей да высокага. І далучае да ліку высакародных спраў чалавека, які ствараў выставу пра Пікаса і Далі. Так трапляюць у мецэнаты. А гэта — о, які велічча. Ажно да сюррэалістычнасці. Пікаса і Далі, у прычым, зрабілі сваю справу. Але мастацкая рэальнасць іншая ў параўнанні з рэчаіснасцю ў тым, што шчыра, у якой бы форме гэта шычыраць ні была прадстаўлена. Сюррэалістычныя кветкі ад Сальвадора Далі — якраз на месцы.

Ларыса ЦІМОШЫК

Узровень-40

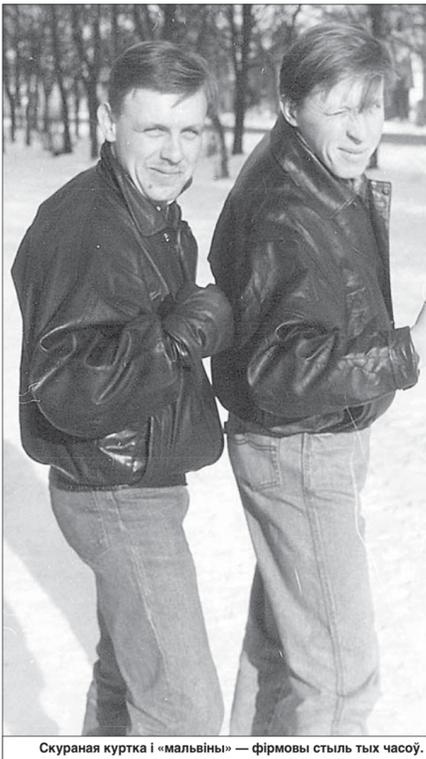
«КАМКІ», «МАЛЬВІНЫ» І СКУРАНЫЯ КУРТКІ З «ЛІЖК 90-Х»,

або Ад «Візітнай карткі пакупніка» і талонаў да валютных секцый

...Неяк, у чарговы раз вяртаючыся дадому са сталіцы ў пасёлка з занятай, убачыў на плошчы каля крамы незвычайную чаргу. Гэта з машыны прадавалі хлеб — па бохану ці два, ужо не памятаю, у адны рукі. Людзі стаялі паніклячы, перагаворваліся на паўголаса, у паветры было адчуванне нейкай трывогі... Дагэтуль з паліц ужо размялі ўсё, што толькі можна было. Па першым часе ў пасялковых крамах можна было знайсці прадметы першай неабходнасці і ўсе з непаразуменем прыслухоўваліся да аповеду пра тое, што ў сталіцы назіраецца сапраўды «хапун». Але неўзабаве мінчане, спустошыўшы крамы ў горадзе, уцямілі, што крыху наводдалі ёсць вясковыя... Нейкі час плошча, асабліва па выхадных, была спрэс застаўлена легкавымі аўтамабілямі са сталічнымі нумарамі. Гэта пры тым, што тады яшчэ не было такой колькасці асабістага транспарту, як зараз. За пакупнікамі ехалі не толькі выхадцы з малой радзімы, якія ўжо ўладкаваліся ў вялікім горадзе, але і проста людзі, якія літаральна «прачэсвалі» крамы ў найбліжэйшай адлегласці ад сталіцы, што трапіліся па маршруце. Вядома, такі пакупніцкі бум не мог працягвацца доўга і неўзабаве ён спыніўся — браць у крамах ужо не было чаго і ў нас. Гэта быў пачатак 1990-х гадоў...

А дагэтуль, пакуль на паліцах яшчэ былі тавары, да нас у краіну пачалі ездзіць палякі. Пасля яны не вельмі любілі прыгадваць, што адбывалася ў тая гады (бо спачатку прыязджалі настаўнікі, урачы, інжынеры), але першыя грошы, якія многім дазволілі падняцца на ногі і зноў адчуць сябе панамі і паненкамі, суседзі, думаю, зарабілі на нас. Палякі ў прамым сэнсе жылі бліжэй да Захаду, таму сарыентавацца ім было і прасцей, і хутчэй. Яны прывозілі світэры, джынсы і яшчэ безліч шырсажывы турскай вытворчасці (прынамсі, так гаварылі, а дзе насамрэч былі выраблены тыя рэчы, мабыць, адзін Бог ведаў), якая дагэтуль у нас не было. Нашы суайчыннікі са зваротнымі візітамі ў Польшчу паехалі некалькі пазней. Схema была простая: трэба было арганізаваць запрашэнне для палякаў, якія спыніліся на кватэры ў гаспадароў і разгортвалі там імпрывізаваную краму. Не ведаю, якім чынам адна з маіх мінскіх цёткаў дастала адрас (прыязджалі неабавязкова польскай сваякі, часта гэта былі зусім незнамыя людзі), але аднойчы паслякова радня даведзлася, што можна ехаць да яе ў гасці, як казалі б зараз, на закупы. Бацькі, памятаю, набылі нам тры самія турскай світары, яшчэ нешта па дробязі, а яшчэ для мяне — шыкоўныя цёмна-сіні джынсывы касцюм. Гэта быў касцюм з замкамі на кішнях джынсаў, пашытых адмысловым кроем, з цёмнай падшпілківай у куртцы, якую, як і каўнер, можна было здымаць. Адшпілваліся і рукавы, пераўтвараючы куртку ў камізэльку, што рабіла ўвесь строй універсальным для любой пары года! Не ўпэўнены, але мяркую, што гэта была сапраўдная «фірма», бо потым я ніколі ні ў каго не бачыў такога ж касцюма. Джынсы былі толькі ў стрэчанага брата, дык мы ж іх бралі ў адных прадаўцоў. Дарчы, па першым часе палякі прывозілі сапраўды вельмі якасныя рэчы, пагардлівае стаўленне да іх якчасці з'явілася праз нейкі час, калі прывезенае адзенне было шматмільна на «жывую нітку»... Зразумела, што прадаўцам нашы грошы былі непатрэбны, яны набывалі і везлі дадому ўсё, што маглі прадаць — ад пасцельнай бялізны да гарэлкі і цыгарэт. Нават звычайныя лямпачкі напальвання. Памятаю, напрыклад, што ў палякаў вельмі каціраваліся фотаапараты «Зеніт». Яны былі жаданым таварам для абмену ці продажу ў пазней, калі ўжо нашы суайчыннікі пачалі ездзіць самі да суседзяў на «шопінг». У нас нейкі імгненна ўсе сталі «фатографамі», якія цудоўна разбіраліся ў опцыі...

У самым канцы 1980-х гадоў былі ўведзены талоны на цукар, а потым і на ўсе іншыя асноўныя харчовыя прадукты. Гэта значыла, што для таго, каб нешта набыць, трэба было не толькі заплаціць грошы, але і аддаць прадаўцу адмысловы талон. Пачалася інфляцыя, грошай было ўсё больш, а тавараў на ўсіх не халапа. (Неяк у канцы працоўнага дня ў краму нарэшце завезлі нейкі дэфіцыт. Прадаўцам трэба было прыняць тавар, таму было абвешчана, што гандаль пачнецца наступным

Скураная курткі і «мальвіны» — фірмовы стыль тых часоў.

ранкам. Некаторыя людзі засталіся каля крамы на ўсю ноч, палілі вогнішча для сугрэву, каб потым быць першымі ў чарзе. Маю нататку пра гэта надрукавалі тады некалькі рэспубліканскіх выданняў, бо я ўжо супрацоўнічаў з інфармацыйным агенствам.) З'явіліся «Візітныя карткі пакупніка». Гэта быў дакумент, які даваў права на набыццё тавараў у крамах па месцы праліскі. У картцы пазначалася інфармацыя пра спажывацка: імя, імя па бацьку, прозвішча, серыя і нумар пашпарта, быў уключена фатаграфія, стаяла пачатка. Калі фатаграфія не было, трэба было прадаўцу даць дакумент, які пацвярджаў асобу. Як пазначалася ў гэтай візітоўцы, «пакупнікам прадастаўляецца магчымасць набыцця тавараў, указаных у візітных картках і ўкладшых, а таксама іншых тавараў, пры наяўнасці іх у продажы». Карткі былі на мужчынскі і жаночы асартымент, яны адрозніваліся вонкава колерам: на вокладцы адпаведна былі зялёныя і чырвоныя палосы.

Пры набыцці нечага і аплаты пакупкі (пашывачны выраб, бялізна ці верхні трыкатаж) з карткі выразаўся адпаведны талон. Двухпрадметны трыкатажны выраб лічыўся адной адзінкай. Да таго ж, тавары рэалізоўваліся яшчэ і па ўстаноўленых нормах водпуску. Напрыклад, у мужчынскай картцы было пазначана: «шкарпэткі з усіх відаў валокнаў — дзве пары на IV квартал 1990 года». «Візітная картка пакупніка» выдавалася кожнаму грамадзяніну, старэйшаму за 15 гадоў (на дзядзю былі асобныя дадаткі аднаму з сужэнцаў), і была сапраўднай да 1993 года. Але талонная сістэма «наказала доўга жыць» некалькі раней, калі цэны адпусцілі...

Тавары рэалізоўваліся яшчэ і па ўстаноўленых нормах водпуску. Напрыклад, у мужчынскай картцы было пазначана: «шкарпэткі з усіх відаў валокнаў — дзве пары на IV квартал 1990 года».

Зараз можна смяяцца з павеяў тых часоў (прынамсі без усмешкі на ранейшыя фатаграфіі глядзецца немагчыма), але такая была мода. А яе дыктавалі новыя роалі... У лексіконе з'яўляліся новыя словы: на змену «варонкам» — сапраўдному гіту з 80-х — прыйшлі «бермуды», потым «мальвіны». Пасля мой брат аддаваў перавагу «хулганам», а я доўгі час насіў толькі «маторы», прычым на «балтах». Для тых, хто не разумее, гэта ўсё — назвы джынсаў («балты» — металічныя зашпількі замест замка ў шырынцы). «Варонкі» называліся так ад таго, што джынсы выварваліся ў вадзе з хлоркай для надання ім хіпаўскага эфекту панашанасці, пацёртасці. Напачатку гэта рабілася ў хатніх умовах, потым справу падхапілі першыя кааператары. «Варонкі» — гэта было крута, таму што ў іх нібы ўтрымлівалася нейкі пратэст супраць яшчэ нядаўна панавалішай шэрацы ў адзенні (пра што я пісаў мінулы раз). А сапраўдным сімвалам ужо пачатку 90-х сталі ўсё ж «мальвіны». Гэта джынсы сіняга колеру (у мяне былі і чорныя) з фіялетавым адценнем і ўжо гатовымі штучнымі пацёртацямі. Галоўнай іх асаблівасцю была вышытая на задняй кішні зялёнымі і чырвонымі ніткамі назва фірмы, якая чыталася як «малвін», адкуль і назва (насамрэч, надпісы былі розныя, але прыжылася абагульненна назва). «Мальвіны» насілі і хлопцы, і дзядзючы. Абавазкова «у камплекце» або турскай світар з арнаментам спераду, або світар з надпісам там жа «Voys» (як варыянт — «з арлом»). Світары (ці «майстарка» — верх ад спартыўнага касцюма) часта... запраўляліся ў штаны. А хлопцы яшчэ запраўлялі калашыні ў боты на замку (летам — у высокія красуюкі). Увёлі вобраз? Цяпер уявіце і тое, што на калектыўнай фатаграфіі так ці амаль што так выглядаюць практычна ўсе. Такі вошты ўнісек пасляперабудовачай пары. Сапраўды, ёсць чаму ўсімхнуцца — ці то горкай, ці то настальгічнай (не па рэчах, вядома) усмешкай...

Яшчэ адным з абавязковых і модных трэндаў, які сказалі б зараз, тады сталі скураныя курткі. Прычым, гэта былі яшчэ не кітайскія гатовыя рэчы, якія праз некаторы час запуюнілі рынак. У нашым пасёлку знаходзіўся адзін з двух у краіне скурзаводаў (якога ўжо няма — на яго месцы

быццам бы збіраюцца будаваць нейкую фармацэўтычную фабрыку), вядома, там працавала шмат сваякоў і знаёмых. Не магу сцвярджаць, што менавіта жыхары пасякла сталі заканадаўцамі гэтай моды, але работнікі завода маглі набыць скуру, чым яны і карысталіся. Далей трэба было па аб'яўцы знайсці майстра па пашыве, купіць патрэбную фурнітуру: «маланку», заклёпкі, падкладку. Дагэтуль памятаю, як ездзіў замаўляць у прыватніцы сабе абнова на сталічную вуліцу Чыгуначную. Неўзабаве, мабыць, не было чалавека, які б не меў скураной курткі! Кароткія з манжэтам, доўгія пад пояс, чорныя і карычневыя, уцелпленыя для зімы і лёгкія летнія — іх аднолькава насілі і мужчыны, і жанчыны... Неяк на завод па бартары (яшчэ адно новае слоўца ў лексіконе тых часоў) для работнікаў прывезлі скураныя каўбойскія боты з высокімі халывамі. Ну, як у галівудскіх фільмах. Шкадаваў, што не атрымаўся і мне разжыцца такімі...

Пакрысе палякі зніклі, бо прывозіць найперш з Польшчы, а потым вырабляць некаторыя рэчы навучыліся (дакладней, жыццё навучыла) і самі суайчыннікі. Ужо не трэба было ехаць да некага на кватэру — месцаў продажаў было хоць адбываць. Як на цяперашні погляд, самых нечаканых. Напрыклад, на адкрытай пляцоўцы Камароўскага рынку, дзе маглі суседнічаць прадаўцы бульбы і тых жа турскай світары. Гандляроў было так шмат, што месцаў пад навасамі не халапа і яны вельмі шчыльна стаялі на любым вольным месцы, расклаўшы свой тавар на зямлі. Не паверыце, нават у крытым рынку «Камароўкі» рады з мясам суседнічалі з радамі з шырсажывам. На адным з такіх я набыў сабе спартыўны касцюм. Памятаю, што на другім паверсе, напрыклад, прадавалі вясельныя сукенкі і яшчэ ў сярэдзіне 1990-х гадоў мы з будучай жонкай спрабавалі знайсці там ёй галоўны строй нявесты.

У палякаў вельмі каціраваліся фотаапараты «Зеніт». Яны былі жаданым таварам для абмену ці продажу ў пазней, калі ўжо нашы суайчыннікі пачалі ездзіць самі да суседзяў на «шопінг». У нас неяк імгненна ўсе сталі «фатографамі».

А ведаеце, дзе я набыў свой першы касцюм? Нізавош-Ата не здагадаецеся! У «Цэнтральнай кнігарні» на сённяшням праспекце Незалежнасці! Прычым, у валютным аддзеле. Калі моладзь думае, што я жартоў, спытайцеся ў старэйшых. Валютны аддзел ці секцыя ўзніклі ў першай палове 1990-х і праіснавалі дастаткова доўга. Яны былі не толькі ў невялікіх крамах, але і ў буіных, напрыклад, у ЦУМе. Часам такія аддзелы размяшчаліся ў зусім, здавалася б, нечаканых месцах. Калі не здраджвае памяць, нешта за валюту прадавалі ў кіназатры «Кастрычнік». За «зялёныя» можна было набыць усё, што заўгодна, — ад казметыкі да мэблі. І хаця ўсім гэтым ужо былі літаральна завалены рынкі і «камкі», як тады называлі камерцыйныя кіёскі, на мой суб'ектыўны погляд, менавіта ў валютных аддзелах сустракаліся больш якасныя і эксклюзіўныя рэчы. Дзе вось, чорны імпартны двухбортны касцюм па тагачаснай модзе быў проста шыкоўным. Але і каштаваў нямаля — 90 долараў пры сярэдняй зарплате ў 30-35 долараў. Але я, тады яшчэ студэнт, ужо працаваў і за гэты час паспеў набіраць «зялёных» якраз на пакупку. Доўга хадзіў, прымяраўся, але ў выніку рашыўся, пра што потым ніколі не шкадаваў.

Дэфіцыт пакрысе знік. Тавары былі ўжо на кожным кроку. Славетымі «камкамі» з пафарбаванага ў чырвоны колер ДСП было застаўлена ўсё: прыпынкі грамадскага транспарту, вуліцы і завулкі. Сапраўдны «горад» з іх быў на пад'ездах да сталічнага Камароўскага рынку, велізарнай літарай «П» яны размяшчаліся на месцы пабудаванага пазней «МакДональдса» на Прываказальнай плошчы. Слава сталічнага стадыёна «Дынама» грывела на ёй сувязі са спартыўнымі баталіямі і перамогамі. У той час гэта была галоўная «баракхолка» краіны. Ці, як недзе пачуў, месца нараджэння беларускага малага бізнесу. Як бы там ні было, але на свет мы пачыналі глядзець ужо з большай упэўненасцю...

Сяргей РОСАЛЫКА. Фота аўтара

Ларыса ЦІМОШЫК

Без такой «Візітнай карткі пакупніка» тавары не адпусклі. Калі яны былі...

Без такой «Візітнай карткі пакупніка» тавары не адпусклі. Калі яны былі...

Падзея

«ЗОРКІ» НБА ГАСЦЮЮЦЬ У МІНСКУ

Тут яны праводзяць майстар-класы для дзядзю і згуляюць два таварыскія матчы з беларускай зборнай

Дэлегацыя з ЗША, у якую ўвайшлі эксклюзіўны Нацыянальнай баскетбольнай асацыяцыі, прадстаўнікі Кангрэса ЗША і журналісты, наведвае Беларусь. Падчас свайго візіту гасці ўжо пабывалі на культурна-гістарычных і спартыўных аб'ектах, а таксама сустрэліся з першым віцэ-прэзідэнтам НАК Беларусі Максімам РЫЖАНКОВЫМ.

Матай візіту з'яўляецца папулярны баскетбол і развіццё беларуска-амерыканскіх адносін праз спорт і рэалізацыю сацыяльных праектаў.

Максім Рыханкоў выказаў падзяку гасцям за прынятае запрашэнне і адзначыў карыснасць такіх мерапрыемстваў не толькі для спорту, але і для наладжвання ўзаемаадносін з двох краін.

— Спартсмены сустракаюцца, трэнеры маюць зносіны, заўятары ездзяць з краіны ў краіну, пазнаюць больш адзін пра аднаго — гэта тая на-родная дыпламатыя, якая робіць людзей бліжэйшымі. Сёння адзін з такіх прыкладаў.

У сваю чаргу кіраўнік дэлегацыі амерыканскага фонду «Духоўная дыпламатыя» Майкл МАРГУЛІС таксама падкрэсліў важнасць паездкі ў Беларусь.

— У любой сітуацыі трэба бацьчы вялікую і малую карціну. Візіт нашай дэлегацыі звязаны са спортам, але на самой справе тычыцца ўзаемаадносін Беларусі і ЗША. Трэба рухацца наасустрач аднаму аднаму. Вера бэ справы мёртвая. Таму мы тут, у Мінску. Не важна, хто пераможа ў баскетбольных матчах 30 мая і 1 чэрвеня, галоўнае, што мы ўжо ўсе перамаглі сэрцам, — адзначыў Маргуліс.

Сёння ў мінскім Палацы спорту, а заўтра ў магілёўскім спарткомплексе «Алімпіец» адбудуцца таварыскія матчы паміж экс-гульцамі НБА і зборнай Беларусі. Склад каманды з ЗША мае шмат гучных імёнаў у свеце баскетбола, у іх ліку цэнтравы «Мі-

Члены дэлегацыі ЗША ўсклалі кветкі да абеліска Перамогі ў Мінску.

несоты» і «Юты» Пол Грант, атакуючы абаронца «Таронта» Джэрэм Уільямс. Таксама на паркет выйдзе дзюэчы гульцы з розных амерыканскіх ліг Зак Эндрус («Д-Ліга»), Тайран Дэвіс («Гарлем Глобтратэр»), Рывд Бейкер (універсітэт Фларыды), Брэндан Мантана, Дамі Сапара, Калеб Вуд. — Ведаю, што Беларусь сур'ёзна сапернік на баскетбольнай пляцоўцы, і з нецярпеннем чакаю гуляць у Мінску і Магілёве. Улічваючы, хто будзе выхадзіць на пляцоўку ў камандзе ЗША, я б нават заплаціў грошы, каб убачыць іх у дзеянні, але мы ўсё больш натхнёныя ідэяй, дзеля якой прыехалі ў Беларусь, — адзначыў член амерыканскай дэлегацыі, кіраўнік кампаніі Sportspower International Біл АЛЕКСАН.

У рамках матча таксама пройдзе шоу Бруса Крэвэра, які з'яўляецца сусветным рэкардсменам па працягласці жангавання баскетбольным мячом (22 гадзіны і 12 хвілін) і ўладальнікам рэкорду Гінеса па жангаванні найбольшай колькасцю мячоў адначасова.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Безграничные возможности с Visa»

Advertisement for a Visa promotion game. It includes a table of prizes, rules, and terms. The table lists prizes like bicycles, cameras, and cash prizes with their respective values and quantities. The rules describe how to participate and win prizes. The terms include the date of the game (May 1, 2015) and the location (Minsk).

ООО «БелИнвестОценка»
извещает о проведении открытого аукциона
ПО ПРОДАЖЕ
ЗДАНИЯ РЕМОНТНОЙ МАСТЕРСКОЙ
ОАО «Торгтехника».
Стоимость объекта снижена на 30%.

Лот № 1. Здание ремонтной мастерской (инв. № 038), расположенное по адресу: Минская обл., г. Вилейка, ул. Советская, 33. Характеристики объекта: одноэтажное капитальное строение, общая площадь 47,6 кв.м, объем 188 куб.м, фундамент бутовый ленточный, стены кирпичные, кровля шиферная, имеется также гараж деревянный площадью 33 кв.м и ограждение металлическая сетка (инв. № в ЕГРНИ 631/С-61151). Площадь земельного участка 0,0163 га, кадастровый номер 62135010000701421 предоставлен в постоянное пользование, целевое назначение – земельный участок для обслуживания здания. Объект продается без условий. Начальная цена продажи 10 010 (Десять тысяч десять) долларов США без учета НДС. Сумма задатка 500 (Пятьсот) долларов США.

Аукцион состоится 15 июня 2015 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 4, оф. 411. Продавец объекта – ОАО «Торгтехника». Аукцион проводится в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже объектов недвижимости и иного имущества, утвержденным Организатором торгов.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Аукцион проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник соглашается приобрести объект. Данный участник объявляется победителем аукциона, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона. В ходе аукциона участники могут предлагать свою цену за продаваемый объект в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату перечисления Организатору аукциона на р/с №3012150544012 в ЦБВ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 12.06.2015 включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 4, оф. 411 (здание ГО «Белресурс»). Заключительная регистрация участников 15.06.2015 г. с 14.00 до 14.45 по месту проведения аукциона.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты его проведения. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с ОАО «Торгтехника» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи с 10.00 до 17.00.

Контактный телефон продавца в г. Минске 327-36-86. Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-28-50, 398-29-44, 8 (029) 142 33 07, e-mail: belinfo@tul.by, на сайте belinfo.by.

Извещение об аукционе напечатано в газете «Звезда» 31.01.2015 № 19 (27877).

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
 по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (1 очередь строительства). Жилой дом № 2 по генплану со встроенными помещениями».

Сведения о застройщике.
 Застройщик – коммунальное дочернее предприятие «Управление капитальным строительством Запада», зарегистрированное Мингорисполкомом 05.01.2015 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №192400611. Юридический адрес: 220004, г. Минск, ул. Короля, д. 20, тел./факс 200-01-98, тел. 200-06-85. Режим работы: понедельник – четверг с 8.30 до 17.30, пятница с 8.30 до 16.15. Обеденный перерыв с 13.00 до 13.45.

Выполняя функции заказчика, в течение последних трех лет Застройщиком построены и введены в эксплуатацию объекты:
 - жилые дома №№ 32,36/1 ул. Я.Чечота;
 - жилые дома №№ 6, 8, 10, 12 по ул. Некрашевича;
 - жилые дома №№ 6, 8, 10, 14 по ул. Каролинской;
 - жилой дом № 4 по ул. С.Есенина;
 - жилой дом № 14а по ул. Короля;
 - жилые дома №№ 12, 16 по ул. Чюрлёниса.

Цель проекта – строительство объекта «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (1 очередь строительства). Жилой дом № 2 по генплану со встроенными помещениями».

Строительство осуществляется за счет средств физических и юридических лиц.

Начало строительства объекта – 01.01.2012.

Окончание строительства объекта – 30.06.2015.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу, получено положительное заключение РПП «Госстройэкспертиза по г. Минску» от 29.10.2010 № 1310-60/10; от 29.12.2010 № 1474-60/10; от 21.03.2011 № 158-60/11; от 24.03.2014 № 56-60/14; от 31.03.2014 № 14-60/14; от 27.02.2015 № 18-60/15.

Земельный участок передан коммунальному унитарному дочернему предприятию «Управление капитального строительства Запад» решением Мингорисполкома от 18.04.2013 № 1061.

Свидетельство о государственной регистрации земельного участка от 18.06.2013 № 500/1109-5170.

Получено разрешение Госстройнадзора от 17.03.2015 № 2-203Ж 048/13.

Генеральный подрядчик – ОАО «МАПИД» (договор генподряда № 01-02СМР/2 от 30.06.2011).

Жилой дом запроектирован 19-этажным крупнопанельным односекционным в конструкциях серии М111-90 с техническим подпольем и «теплым» чердаком на основе перекрестно-стенной конструктивной системы.

Конструкция здания – железобетонные панели, блоки из ячеистого бетона.

Для применения дольщиков к строительству по договору создания объектов долевого строительства для физических и юридических лиц предлагаются встроенные помещения на 1-ом этаже:
 - помещения административно-торгового назначения № 1 в осях 1-7, А-И общей площадью 89,09 кв.м;
 - помещения административно-торгового назначения № 2 в осях 5-15, А-К общей площадью 86,45 кв.м;
 - помещения административно-торгового назначения № 3 в осях 12-20, И-Р общей площадью 56,22 кв.м;
 - помещения административно-торгового назначения № 3 в осях 13-20, Р-Э общей площадью 63,74 кв.м.

Стоимость 1 кв. метра встроенных помещений эквивалентна 1450 долларов США (с НДС).

Условия оплаты – уплата всей суммы по договору создания объекта долевого строительства в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня регистрации договора в Мингорисполкоме.

Стоимость помещения фиксируется в долларом США эквиваленте до окончания действия договора. Стоимость 1 кв.м общей площади помещений указана без учета выполнения внутренних отделочных работ.

Оплата производится в белорусских рублях по курсу НБ РБ на дату перечисления денежных средств на специальный и расчетный счет застройщика.

Документы для заключения договоров будут приниматься с 04.06.2015 по адресу: г. Минск, ул. Короля, 20. Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных помещений.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и застройщик оставляет за собой право заключить договор на заявленное помещение с другим претендентом.

Срок действия настоящей проектной декларации – до момента опубликования новой проектной декларации, которая отменяет действие настоящей.

Более подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству жилого дома можно получить по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 20, каб. 2, тел.: 200-06-85, (044) 795-44-44.

ОАО «СТРОИТЕЛЬНЫЙ ТРЕСТ № 8»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ
ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Номер лота	Предмет торгов	Начальная цена, бел. руб. с НДС	Размер задатка, бел. руб.
Лот №1	Универсальный измельчитель древесных отходов WЛH 800S 45 Tiger, 2008 г.в., инв. № 71	361 760 400	36 176 040
Местонахождение объекта		224028, г. Брест, ул. Гоздецкого, 16	
Условия продажи		без условий	
Продавец (Балансодержатель)		ОАО «Строительный трест №8»	
Организатор торгов		ОАО «Строительный трест №8»	
Срок заключения договора купли-продажи		В течение 10-ти рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона	
Шаг аукциона		5% от начальной цены лота	
Условия оплаты		В соответствии с заключенным договором купли-продажи	
Номер р/с для перечисления задатка		р/с 3012121884440 в Региональной Дирекции № 100 ОАО «БПС-Сбербанк», код 153001369, получатель платежа ОАО «Строительный трест № 8»	

Аукцион состоится 3 июля 2015 г. в 11.00 по адресу: 224013, г. Брест, б-р Шевченко, 4, зал заседаний ОАО «Строительный трест № 8» каб. 230, 231

Для участия в аукционе необходимо предоставить:
 1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях ОАО «Строительный трест № 8».

2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.

3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учетных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

7. При подаче документов на участие в аукционе физическим лицам, представителям физических и юридических лиц, представляющих паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: 224013, г. Брест, б-р Шевченко, 4, каб. 418 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений – 2 июля 2015 г. до 10.00.

Контактный телефон организатора аукционных торгов: 8-(0162)-22-01-72.

Утерянное свидетельство о регистрации частного предприятия «Арко-полимер» (УНП 192003249) за номером 0046941 от 12 апреля 2013 г. **считать недействительным.**

Дополнение к годовому отчету за 2014 год СОАО «Речицапиво»:
 1. Доля государства в уставном фонде – 0%;
 2. Количество акционеров – 652, в том числе юридических лиц – 2, их них нерезидентов – 1. Дивиденды в отчетном периоде не выплачивались. Обеспеченность акции имуществом общества – 6,05 тысячи рублей. На балансе общества акций нет.

БЕЛАРУСКИ НАРОДНЫ БАНК
БЕЛАРУСКИ НАРОДНЫ БАНК
ОАО «БНБ-БАНК»
 220012, Республика Беларусь, г. Минск, проспект Независимости, 87а.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 1 января 2015 года

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	(в миллионах белорусских рублей)	
				2014 год	2013 год
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		170 335	136 237
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	5	649 343	559 639
5	Средства в банках	1104	6	79 972	72 894
6	Ценные бумаги	1105		-	-
7	Кредиты клиентам	1106	7	1 675 255	1 035 544
8	Производные финансовые активы	1107	11	-	72
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108	8	-	-
12	Основные средства и нематериальные активы	1109	9	131 156	102 672
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110	10	6 485	24 622
14	Отложенные налоговые активы	1111		294	-
15	Деловая репутация			-	-
16	Прочие активы	1112	12	52 607	30 043
17	ИТОГО активы	11		2 765 447	1 961 723
18	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
19	Средства Национального банка	1201	13	103 425	102 247
20	Средства банков	1202	14	658 984	487 523
21	Средства клиентов	1203	15	1 384 469	915 995
22	Ценные бумаги, выкупленные банком	1204		-	1 912
23	Производные финансовые обязательства	1205	11	173 946	127 726
24	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
25	Прочие обязательства	1207	16	44 082	28 612
26	ВСЕГО обязательства	120		2 364 906	1 664 015
27	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
28	Уставный фонд	1211	17	110 742	69 211
29	Эмиссионный доход	1212		-	-
30	Резервный фонд	1213	18	44 277	44 277
31	Фонд переоценки статей баланса	1214	19	87 742	97 748
32	Накопленная прибыль	1215	20	157 776	86 470
33	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации-банку			400 537	297 706
34	Доля неконтролирующих акционеров			4	2
35	ВСЕГО собственный капитал	121		400 541	297 708
36	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		2 765 447	1 961 723

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ
О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ЗА 2014 ГОД

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	(в миллионах белорусских рублей)	
				2014 год	2013 год
1	Процентные доходы	2011		228 308	156 407
2	Процентные расходы	2012		100 369	95 652
3	Чистые процентные доходы	201	21	127 939	59 755
4	Комиссионные доходы	2021		74 101	46 840
5	Комиссионные расходы	2022		15 152	10 267
6	Чистые комиссионные доходы	202	22	58 949	36 573
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		-	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	23	93 295	48 469
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	24	(50 081)	(18 046)
11	Чистые отчисления в резервы	207	25	14 847	20 920
12	Прочие доходы	208	26	20 030	12 354
13	Операционные расходы	209	27	113 081	74 854
14	Прочие расходы	210	28	6 974	8 650
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		115 230	71 681
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		21 069	13 545
17	Прибыль (убыток)	2		94 161	58 136
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			-	-
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			-	-
20	Итого прибыль (убыток)	20		94 161	58 136
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации			94 159	58 135
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			2	1
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			-	-
24	Базовая прибыль на простую акцию	17		34	21
25	Разводненная прибыль на простую акцию	25		34	21

ФБК
 220090, г. Минск, ул. Кольцова, 39/1, блок 12
 Телефон +375 (17) 262 52 23 | Факс +375 (17) 280 38 43
 E-mail fbk@fbk.by | www.fbk.by

PKF
 Accountants & business advisers

№ 05-01/20а от «17» апреля 2015 г.

Открытое акционерное общество «Белорусский народный банк»
 Генеральному директору Господину Церетели Константину

Аудиторское заключение
по консолидированной финансовой отчетности
Открытого акционерного общества «Белорусский народный банк»
за период с 01 января по 31 декабря 2014 года

Аудируемое лицо (далее – Банковский холдинг):
 Головная организация:
 Открытое акционерное общество «Белорусский народный банк» (ОАО «БНБ-Банк»);
 Республика Беларусь, 220012, г. Минск, пр. Независимости, 87а, комн. 108;
 сведения о государственной регистрации: зарегистрировано постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 16.04.1992 г. № 27 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100513485.

Дочерняя организация:
 Общество с ограниченной ответственностью «БНБ-Лизинг» (ООО «БНБ-Лизинг»);
 Республика Беларусь, 220012, г. Минск, пр. Независимости, 87а, комн. 108;
 сведения о государственной регистрации: свидетельство № 602 от 30.03.2006 г.

Аудиторская организация: Общество с ограниченной ответственностью «ФБК-Бел»;
 Республика Беларусь, 220090, г. Минск, Логойский тракт, 22А-201, корп. 2, этаж 13;

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ
ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА ЗА 2014 ГОД

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала											
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	собственный капитал, принадлежащий головной организации	доля неконтролирующих акционеров	всего собственный капитал				
Раздел I. За год, предшествующий отчетному														
1	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	69 220	-	3 996	67 889	81 586	222 691	1		222 692			
1.1	В том числе: результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Изменения статей собственного капитала	3012	(9)	-	40 281	18 581	16 162	75 015	1		75 015			
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	х	х	х	58 135	16 889	75 024	1		75 025			
2.2	направление прибыли на пополнение фондов операции	30122	-	х	40 281	(40 281)	х	-	-	-	-	-	-	
2.3	с учредителями (участниками): внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	30123	-	-	х	-	х	-	-	-	-	-	-	
2.5	выплата дивидендов акционерам	301												

Дзеткі што кветкі

Да Міжнароднага дня абароны дзяцей

Кросворд з 35 пазіцыямі і фотаздымкі дзіцяці, якая трымае кветку.

Пл гарызанталі: 1. Які куст, такі і ... (прык.). 5. Птушанята або дзеці млекакормячых, якія яшчэ жывуць разам. 9. Лепш адно ... сваё, чым чужых два (прык.). 10. ... корміць дзяцей, як зямля людзей (прык.). 11. Прылада для наахання вэдзер з вадой; некалі забаранялася пераступаць ... цяжарнай жанчыне, іначэй, паводле павер'я, дзіця нарадзілася б гарбатым. 12. ... мясеца — будучы гасці (прык.). 14. Музыканы твор для васьмі выканаўцаў. 16. Комплекс будынкаў аднолькавага прызначэння. 17. У старажытнагрэчаскай міфалогіі — бог кахання. 19. Бывала, варона лапці абувала, а цяпер ... ходзіць так (прык.). 20. Пакуль вырастуць дзеткі з пшанічны ... зваліць бацьку і маці з ног (прык.). 23. Сукупнасць ведаў і практычна засвоеных звычак. 24. Дзіцятка як ..., як замясіў, такім і вырасла (прык.). 30. З'яўленне на свет дзіцяці; некалі ў час ..., каб палегчыць пакуты парадзікі, адкрываліся вокны, дзверы, засланка, развязваліся паясы, размыкаліся замкі. 32. Востры край, рабро чаго-небудзь. 33. ... дзецімі вясёлая (прык.). 34. Вельмі цікавы, багата ілюстраваны дзіцячы часопіс. 35. Падробка чаго-небудзь пад што-небудзь.

Пл вертыкалі: 1. Наведванне жанчыны, якая нарадзіла дзіця. 2. Малыя дзеці — ... бялячы, вялікія — сэрца баліць (прык.). 3. Чалавек вялікага таленту, незвычайнага розуму (перан.). 4. Дораг той ..., дзе рэзалі пупок (прык.). 5. ... лічыць скуру сваіх дзяцей мяккай (прык.). 6. Дзеткі харошыя — бацьку-маці ..., дзеткі дрэнныя — бацьку-маці канец (прык.). 7. Цвёрды мінерал. 8. Без бацькі — паўсіраты, а без маці і ўся ... (прык.). 13. У каго дзеткі, у таго і ... (прык.). 15. Якое ..., такое й насенне (прык.). 16. Дзіця падае — ... прынку падсцілае, стары падае — чорт барану падстаўляе (прык.). 18. Якое мяса, такі і ..., якія бацькі, такія і дзеці (прык.). 21. Дзеткі, што ..., догляд любяць (прык.). 22. Што робіць воўк, тое і ... (прык.). 25. Штучнае рэчышча, напоўненае вадой. 26. Без маці і ... не грэе (прык.). 27. ... мілейшыя свае, а жонкі — чужыя (прык.). 28. Падсадзі на пач дзядулю, цябе ... падсадзіць (прык.). 29. Тая, што жне сярпом. 31. «Стары ... сена косіць», «А ліса зграбаець». З прыпеўкі.

Склаў Явон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

Псіхалогія для ўсіх

І фобіі адступяць...

Навязлівыя думкі... Так, вы разумееце ўсю іх абсурднасць, але зноў, калі бачыце адчыненае акно, імгненна «пракручваеце» ў сваёй галаве, як падыходзіць да яго, узлазіце на падаконнік і...

Навязлівыя дзеянні аднімаюць у чалавека шмат часу, паколькі яму даводзіцца, напрыклад, шмат разоў перамываць рукі з прычыны страху інфекцыйнага забруджвання або рознымі спосабамі перапраўраць перад выходам з дому, ці ўсе прыборы выключаны...

Навязлівыя думкі — гэта трывожнае «разумовае перажоўванне», дарэмнае пераасэнсоўванне і перадумванне мінулай ці будучай праблемы, нейкія пакутныя фантазіі. Тэм для гэтага можа быць шмат, а псіхалагічны механізм адзін.

Навязлівае, трывожнае расстройство, фобія, панічныя атакі — гэта ўнутраны псіханеўралгічны механізм для аслаблення нашай трывогі, разрадкі нервовай сістэмы. Выконваючы нейкае дзеянне, канцэнтруючыся на нейкай думцы, мы пазбаўляемся напружання, яно на нейкі час слабее.

У глабальнай жэсэнс-сітуацыі выглядае наступным чынам: нейкая нявырашаная праблема заняла важнае месца ў нашай асобе. Напружанне, абумоўленае праблемай, трымае ў вас некуды падзець. І нервовае сістэма прыдумала куды — спарадзіла навязлівасці і фобіі.

Псіхатэрапія дазваляе дабіцца паступовага пагашэння гэтага рэфлексу, ён страчвае сэнс, свой псіхалагічны механізм, і чалавек перастае фіксавацца на ім. Адначасова ўсе рэсурсы мабілізуюцца на больш прадуктыўныя, напоўненыя жыццёвым сэнсам паводзіны, да чаго

таксама паступова можна прывыкнуць. Такія метады досыць працаёмкія, але эфектыўныя. Таксама з іншымі трывожнымі расстройствамі (фобіямі, панічнымі атакамі) неабходна разумець, што на нейкім этапе ўсе роўна дзевяціцца ад іх адыхаць. І зрабіць гэта можна толькі ў актыўным рэжыме, рэжыме трэніроўкі.

Пры чарговай «атацы» навязлівых думкі аб жаданні выканаць рытуал трэба канцэнтравана на гэтым стане і даць яму праціць. Аднаўленне ад выканання рытуалу справаку моцны псіхалагічны дыскамфорт, але праз некалькі хвілін ён пройдзе. Усё ж такі рацыянальны падыход павінен спрацаваць, бо сітуацыі, якія паховаюць чалавека, як правіла, «накручаныя» і памылковыя. Можна баяцца, скажам, брудных грамадскіх месцаў (меркаваць, што там можна заразіцца ВІЧ). Тады трэба, знаходзячыся ў такіх месцах, праводзіць унутраны дыялог з сабой, дазваляць страху паступова адступяць, да поўнай рэлаксацыі і далей працягваць шлях. Або пасля паціскання рукі вы, як звычайна, адчулі гарчае жаданне вымаць рукі — забараніце сабе гэтае мыццё, проста перажывіце дыскамфорт. Гэта сапраўды дзейнае, бо раз за разам мы пераканваемся, што хваля дыскамфорту праходзіць, яна часова, а таму паступова жаданне выконваць рытуал таксама будзе слабее.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Марынад для шашлыка з віном

Спартрэбіца: 200-250 мл белага сухага віна, 200-250 мл алею, 1 морква, 2 буйныя рэпчатыя цыбуліны, 1 зубчик часнаку, палова лімона (або 250 мл воцату), 1 невялікі пучок зялёнага пятрушкі, 2 лаўровыя лісты, чорны перац гарошкам.

Часнок, цыбулю, моркву нарэзаць кружочкамі. Мясца паліць алеем, папярэдне пакаўшы ў посуд, дзе яно будзе марынавацца. Дадаць нарэзаную агародніну, лаўровы ліст, зялёнага пятрушкі і чорны перац, заліць віном, затым сокам лімона, пакінуць марынавацца ад 2 гадзін да 2 сутак.

ВОСТРЫ

На 1 л марынаду спартрэбіца: па 500 мл вады і 6-працэнтнага воцату, 12 гарошын перцу, 5 шт. гваздзік, 1 ч. лыжка цукру, соль на смак, 1 лаўровы ліст, па палове караня пятрушкі і сельдэрэю, 1-2 рэпчатыя цыбуліны, 1 морква.

У кіпячую ваду пакалсіць нарэзаную цыбулю, моркву, пятрушкі, сельдэрэй, перац, лаўровы ліст, гваздзіку, соль і цукар і 15-20 хвілін варыць на слабым агні ў закрытай каструлі. Затым уліць воцат, даць закіпець і астудзіць. Замарынаваць у ім мяса.

Від і колькасць караняў у марынаду можна змяніць. Пры адсутнасці пятрушкі або сельдэрэю можна пакалсіць больш морквы і цыбулі.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК

Варэнне з рэвеня з бананамі

Спартрэбіца: рэвень — 1,5 кг, цукар — 1 кг, банан (вага з лупінай) — 1 кг, вада — 100 мл.

Рэвень нарэзаць не надта тонка, выкладзі ў каструлю. Наварх высыпаць цукар. Заліць вадой. Давесці да кіпення і варыць на слабым агні, не здымаючы плёўку, 5 хвілін, часам патрэсваючы каструлю. Пакінуць на суткі.

Другі дзень. Ачысціць бананы і нарэзаць кружочкамі па 1 см. Дабавіць банан у варэнне і змяшчаць, патрэсваючы каструлю (калі прымаваць лыжкай, замест долек будзе проста фруктовае піюрэ). Варыць на слабым агні да цёмна-мядовага колеру (хвілін 10). Плёўку зняць толькі ў апошні момант для прыгажосці варэння. Страсянуць, праварыць яшчэ 5 хвілін. Выкладзі гарачым у банкі.

Звук народнай культуры ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

А ГАРОД. Парады Гаспадарам. Каб заўсёды быць з ураджаем на сваім прысідзібным надзеле: ♦ Пажадана, каб падчас пасеву на вас не глядзелі чужыя людзі або суседзі (каб не сурочылі будучы ўраджай); ♦ Падчас пасадкі або пасеву не пазычайце нікому расаду або насенне і самі не бярыце; ♦ Калі ж давалося аддаць «лішчэ», то не аддавайце проста так, няхай вам дадуць крыху грошай — гэта значыць «купляць»;

♦ Старыя людзі раілі: каб не перадаць свой «поспех» на градах (ураджай) суседзям, перш чым аддаць расаду ці насенне, трэба было памыць рукі да гэтага і пасля таго, як аддалі; ♦ Каб быў ураджай на «вяршкі» (на надземную частку раслін), раілі саджаць такія расліны ад маладзіца да поўні; каб ураджай быў на «карэньчыкі» (на падземную частку раслін), саджайце іх ад поўні да маладзіца.

♦ Бульбу раілі сеяць у тыя дні месяца, лічба якіх была максімальнай, напрыклад 27, 28, 29 красавіка, а не 1, 2 мая.

♦ Перад тым, як пачаць сеяць бульбу, гаспадар клаў у сваю шапку 2-3 бульбіны і прыгаворваў, каб кожная бульбіна новага ўраджаю была «па галаве».

♦ Добрая словы пры пасадцы караняплодаў: «Корань да карашка, а вяршок да вяршка. Няхай моцны будзе той карань. Амін».

♦ Яшчэ адна важная парада: не пачынайце саджаць або сеяць ад плота (агароджы, мяжы), лепш каб «першаі» градак была тая, што знаходзіцца бліжэй да хаты.

♦ Каб узыходы не бяліся веснавых замаразкаў, раілі насенне на працягу трох дзён пырскаць вадой з калодзежа.

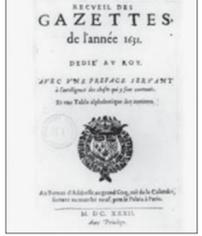
♦ Насенне буракоў некаторы час трымалі разам з насеннем іншых, больш «далікатных», раслін, бо лічылі, што такім чынам на іх прыроду якасці буракоў, якія не бяцца ніякіх «хвароб», засухі і замаразкаў.

♦ Перад пасевам сяляне выходзілі рана ў двор і кідалі ў калодзеж медзякі для поспеху. Рабіць гэта трэба было ўплатай, каб засцерагчыся ад дурнога вока. А потым ценька шапталі: «Госпады, памагі. Будзь агарожай для майго агарода, майго сада, майго зямлі. Ніхто тую агарожу не прыродзе, зямліцы не папорціць. Няхай будзе так. Амін».

Даты Падзеі Людзі 30 МАЯ

1220 год — 795 гадоў з дня нараджэння Аляксандра Неўскага, вялікага князя Старажытнай Русі, дзяржаўнага дзеяча, палкаводца. Быў жанаты з полацкай князёўнай Аляксандрай, дачкой князя Браныслава Васількавіча. Браў шлюб у горадзе Тарапеці. На беларускай зямлі з'явіўся на свет яго першы сын Васіль, які выхоўваўся ў Віцебску да 1245 года. Перамогамі над шведамі ў Неўскай бітве 1240 года і нямецкімі рыцарамі Ліўнскага ордэна ў Лядовым пабоішчы 1242-га Аляксандр Неўскі набыў сабе славу і абараніў ад далейшых набегў заходняй межы дзяржавы. Лядовае пабоішча стала першым і ўнікальным выпадкам у гісторыі ваеннага мастацтва, калі цяжкая рыцарская конніца была разбіта ў палымым баі войскам, якое складалася пераважна з пяхоты. У бітве ўдзельнічалі атрады Полацкага і Віцебскага княстваў. З той пары, пісаў аўтар «Жыцця Аляксандра Неўскага», «начна слыты имя его по всем странам и до моря Египетского, и до гор Араратевских, и об ону страну моря Варяжского, и до великого Рима». Неўзабаве пасля бітвы Ліўонскі ордэн папрасіў міру. Паслы ордэна заявілі князю: «Что есмь зашли Водь, Лугу, Плесков (Пскоу), Лотыголу (Латвию) — частка Латвіі) мечем, того ся всего отступая, а что есмь изиомали мужей ваших, а теми ся розменим: мы ваши пустим, а вы наши пустите...» На што Аляксандр Неўскі адказаў: «Хто з мячом да нас прыйдзе, ад мяча і загіне». Памёр вялікі князь у 1263 годзе. Кананізаваны Рускай праваслаўнай царквой.

1631 год — у Францыі выйшла з друку і неўзабаве слова «газета» ўвайшло ва ўсе еўрапейскія мовы. Лічыцца, што папярэднікі газет з'явіліся яшчэ ў эпоху антычнасці ў Старажытным Рыме. Гэта былі драўляныя дошчачкі, на якіх ад рукі перапісалі хроніку падзей, што адбыліся ў горадзе і свеце. Яны называліся «Штодзённыя справы рымскага народа» і вышываліся на плошчах, а палітыкам і знатным гораджанам дастаўляліся аса-

біста. Гэтыя зводкі мелі неафіцыйны характар, пакуль Юлій Цэзар не распарадзіўся ў абавязковым парадку распаўсюджаць справаздачы аб рабоце сената, данясенні палкаводцаў і да таго падобнае. На працягу наступных стагоддзў фармат навінавых выданьняў мала змяняўся, аж да вынаходкі ў Германіі ў 1450-х гадах друкаванага прэса, які дазволіў разнаможаць тэкст, не звяртаючыся да паслуг перапісчыкаў. Але гэтыя выданні ў сувязі з неразвітацю друкаваных тэхналогій заставаліся вельмі дарагімі атрыбутам жыцця арыстакратыі і багатых гандляроў. Сваё сучаснае аблічча газеты пачалі набываць у пачатку XVII стагоддзя.

1896 год — нарадзіўся Саннікаў Канстанцін Мікалаевіч, рэжысёр, акцёр, педагог, народны артыст Беларусі (1949), прафесар (1960). У 1926 годзе скончыў Беларускае драматычнае студыю ў Маскве. З 1918 года — у Першым таварыстве беларускай драмы і камедыі. Адзін з заснавальнікаў Беларускага дзяржаўнага тэатра (1920). У 1931-1937 гадах — мастацкі кіраўнік БДТ-3, у 1937-1961 гадах — у Беларускай тэатры імя Я. Купалы. Працаваў у франтавых тэатральных брыгадах. З 1947 года выкладаў у Беларускай тэатральна-мастацкай інстытуце. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1948, 1950). Памёр у 1965 годзе.

Было сказана

Янка СИПАКОЎ, пісьменнік, перакладчык: Думкі чалавека — Вы святло Зор, Што змоўкі рана ў вышчыні.

СЁННЯ

Табліца з надзеяй Сонца, уключаючы ўзход, захад і даўжыню дня для Мінска, Віцебска, Магілёва, Гомеля і Брэста.

ЗАЎТРА

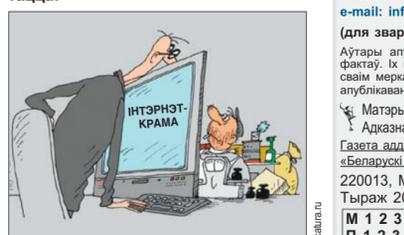
Геамагнітныя ўзрушэнні ў Беларусі з тэмпературнымі і апазначэннямі для Гродна, Мінска, Магілёва, Брэста і Гомеля.

УСМІХНЕМСЯ

Вельмі хацелі з мужам дачку, 1-я цяжарнасць — нарадзіўся хлопчык, 2-я — таксама хлопчык, 3-я — і зноў. Урач трапіўся з гумарам, кажа: «Ды вы не хвалойцеся, вырастуць вашы хлопчыкі, прывядуць дзяўчынак — выбярайце любую!»

Адэса, двое. — Софачка, і што паказала УГД? — Яно паказала, што такі будзе вяселле!

Ненавіджу неадказных мужыкоў! Скажаў: «Да восьмага ў камандзіроўцы» — значыць, няма чаго сёмага вяртацца!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12 А Д 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда». АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефон: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распытоўвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадатку: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруж матэрыялы, апублікаваныя ў «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.117. Індэкс 63850. Зак. № 2041.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 29 мая 2015 года.